

F o l k d i k t n i n g .

Folkdiktning,

visor, sägner, sagor, gåtor, ordspråk, ringdansar,
lekar och barnvisor,

samlad och upptecknad i

Skåne

af

Eva Wigström.

(Ave.)

Köbenhavn.

Karl Schönbergs bokhandel.

1880.

Bianco Lunos kgl. hof-boktryckeri.

Innehåll.

	Sid.
Inledning	1.
Förord	5.
Visor	9.
Sågner	81.
Sagor	242.
Gåtor och skämtfrågor	288.
Ordspråk och ordstäf	294.
Ringdansar	300.
Lekar	306.
Barnvisor	312.

Inledning.

Ehuru herr professorn Svend Grundtvig i Köbenhavn i sitt förord till detta arbete tydligt angifvit hufvudändamålet med och nyttan af all samlad folkdiktning, känner jag mig dock manad, att, innan denna min samling öfverlemnas åt allmänheten, äfven säga några ord till mina blifvande läsare.

Utom de egentliga sagorna, innehåller denna samling en hel mängd sägner, rörande folkets tro och föreställningssätt om sina döda och den öfversinliga världen. För att nu här, så mycket ett allmänt begripligt skriftspråk det tillåter, åskådliggöra denna tro, har jag sökt återgifva dessa berättelser om «varsel», spöken, gästar m. m. i samma trovärdiga ton, som de blifvit mig meddelade af de många, hvilka ännu i dag tro på hela denna sagoverld, som folkfantasien skapat och ännu skapar. Hvarje upplyst läsare skall lätt inse, både att det ej här kunnat vara min uppgift att vederlägga eller förklara dessa berättelser, och att denna bok ej är någon barnbok, utan blott ett samlat arf, som öfverlemnas åt mogna män och kvinnor.

Säkert skall det öfverraska alla dem, som, utan närmare kännedom om folket, lefva i den tro, att vårt mo-

derna kunskapsväsen utrotat det mesta af det man så gerna stämplat med ordet vidskepelse, att här finna så mycket af detta, friskt och frodigt, som i gamla dagar. Men sanningen framför allt, och den kräfver af mig ett förklarande, att icke blott de gamle, utan äfven medelålders män och kvinnor, liksom också många af de unga, tro på dessa saker. Sjelfva rikedomens på sägner vittnar härom, ty det är min personliga erfarenhet, att der tron på sago-verldens gestalter verkligen är utdöd, der förtäljes ej heller det ringaste om dem.

Utom det i förordet angifna syftet med dylika samlingar, har jag under detta samlingsarbete äfven lifvats af den tanken, att det kanske skulle vara af gagn för dem, som handhafva folkets undervisning eller arbeta på dess upplysning, att de lärde närmare känna den mark de vilja odla, och, det veta vi ju alla, ingenstädes återspeglar sig folkkaraktären trognare än i folkdiktningen. Väl oss, att denna innehåller så mycket, som bådär godt för vårt folks framtida andliga utveckling!

För folket sjelf är det äfven i detta hänseende godt, att det, så att säga, får se sin egen spegelbild, ty det är alltid nyttigt att lära känna sig sjelf så väl som möjligt. Många fördomar falla derigenom bort, många dunkla aningar bli klara tankar, och den stundom slumrande kärleken till hvad som är vårt, hvad som är äkta nordiskt, skall väckas vid klangen af de gamla tonerna i våra visor och sagor. Se der i korthet hvad jag drömt under vandringerne i våra minnesrika bygder.

Den del af bokens läsare, som är förtrogen med så väl vår folkdiktning, som med folkets föreställningssätt, ser lätt, att ingenting här förskrifver sig från min fantasi, utan att jag sökt återgifva allt i den anda, ton och form,

som jag af folkets läppar mottagit det. De läsare deremot, som ej sjelfva kunna döma härom, kan jag blott försäkra, att jag till denna samling blott anlitat muntliga berättelser samt trenne till mig insända skriftliga uppsatser, innehållande ett par eller tre ortsägner jemte en del ordstäf.

Hvad språket i detta arbete angår, så har jag ofta sett mig tvungen att bruka ord och uttryckssätt, som uteslutande tillhöra skånska allmogespråket, för att få den rätta färgtonen öfver de taflor, som så lifligt blifvit för mig skildrade. Jag hoppas dock, att ingen svensk, norrmann eller dansk skall stöta på ord, hvilka de ej, i sammanhang med de öfriga, i samma mening skola förstå; ty att blifva fullt förstådd, utan att dock behöfva tvinga folkets lefvande, målade skildringar in i ett fint putsadt språk, har här vid lag utgjort målet för min sträfvan.

Der jag, utan att träda gifna förbehåll för nära, kunnat i sägnerna anföra ortnamn, har jag gjort detta, och vid hvarje saga och visa har den sockens namn bilfvit utsatt, der jag upptecknat dem; öfverallt har jag gjort mig noga underrättad om, huruvida berättaren ej genom läsning inhemtat hvad han velat förtälja, och först, sedan mina sagesmän angifvit af hvem eller hvilka de hört visan eller sagan, har jag upptagit den.

Slutligen vill jag här uttala min hjertliga tacksamhet till de många vänner, både i gårdar och kojor, som så välvilligt biträdt mig i detta mödosamma samlingsarbete. Tack för hvarje visa, hvarje saga, hvarje sägen, ja för alla gamla goda minnen, som blifvit så trofast förvarade och nu så förtroendefullt åt mig meddelade! Jag har aldrig påräknat många skriftliga bidrag, men genom min i skånska tidningar införda vördsamma anhängan, hoppades jag väcka folkets uppmärksamhet på värdet af de minnen

det innehade, så att den, som i bygderna ville personligen uppsamla dessa skatter, skulle mötas af välvilja och förtroende, och detta mitt hopp har för mig i rikt mått blifvit uppfyllt.

Den uppmuntran, som från Danmark, särskildt genom herr professor Svend Grundtvig, kommit mig till del, har i icke ringa mån verkat upplifvande på arbetets fortskridande, liksom äfven den norske sagosamlaren, herr P. Ch. Asbjörnsens skriftliga förord till sagorna var mig en oväntad och opåräknad glädje.

Herrar Grundtvigs och Asbjörnsens gemensamma uttalanden om detta mitt arbete voro ämnade att förskaffa det förläggare i Sverge; men jag måste medgifva, att mina försök i den vägen ej fört till målet, utan är det en dansk man, hvilken här ej önskar namngifvas, som, då svenske förläggare afslog min framställning, sjelfmant visat saken och mig välviljan att möjliggöra tryckningen af detta arbete.

Skulle det nu visa sig, att man äfven i mitt fädernesland finner skäl att fästa något intresse eller uppmärksamhet vid detta mitt samlingsarbete, hoppas jag framdeles kunna fortsätta det samma.

Helsingborg i Oktober 1879.

Eva Wigström.

Förord.

Fru Eva Wigström har givet mig lejlighed til at gøre mig bekendt med en del optegnelser, hun har gjort i Skåne af folkelige overleveringer af forskellig art: sagor, visor, sägner och berättelser om vidskepelser. Disse optegnelser ere af meget betydeligt værd, og de afgive vidnesbyrd, på den ene side om Skånes overvættens rigdom på ældgammel folkelig overlevering, ofte i overraskende ægte og vel bevarede former, og på den anden side om optegnerindens særegne gave til at fremlokke sådanne meddelelser, som ellers ville være utilgængelige for de fleste.

Trindt i landene har der i dette århundrede været udfoldet og udfoldes endnu en travl virksomhed for at indsamle hvad endnu kan forefindes i mundtlig tradition af fortidens folkelige digtning og tro, og overalt har en levende erkendelse mere og mere gjort sig gældende med hensyn til denne indsamlings betydning både i national og i videnskabelig henseende, for poesien, kulturhistorien og mytologien.

Det kan ikke nægtes, at Sverige hidtil er imellem de lande, der har gjort mindst herfor, til trods for den særegne betydning det i flere retninger vilde have at

kende dets forråd af folkelig traditjon, der efter al rimelighed vil vise sig at være fuldt så rig og ejendommelig som noget andet lands. Og blandt svenske landskaber turde netop Skåne indtage en særegen interessant stilling som overgangsled mellem gammel dansk og svensk traditjon. Om Skånes tidligere sagnrigdom have vi vidnesbyrd i de beværede præsteberetninger fra 1624—25, og Nils Lovéns «Barndomsminnen» (Nicolovius, Folkklifvet i Skytts härad) bære vidne om, at denne rigdom ikke var ganske tabt i de følgende 200 år. Desuagtet er jeg bleven slået af overraskelse ved at erfare, hvor rigt Skåne endnu er på gammel folkelig overlevering. Og da her nu findes hænder, som både kunne og ville løfte skatten, så er det mit håb og min bön til Fru Wigströms nærmeste landsmænd, at de også ville yde deres bistand til at bringe denne skat helt frem for dagen, til berigelse for Sveriges, for Nordens, for Verdens folkelige litteratur; til et godt eksempel for andre svenske landskaber.

København d. 29. Juni 1879.

Svend Grundtvig.

Efter det flygtige Gjennemsyn af nogle Eventyr og Sagn i Fru E. Wigströms Samlinger, som de sidste Öieblik af mit Ophold i Kjöbenhavn levnedes mig Tid til, kunde jeg ikke andet end opfatte disse som meget interessante og, i flere Henseender, completerende Léd i Kjeden af de skandinaviske Folkedigtninger; thi Samlingen indeholder ikke alene, især for Sveriges Vedkommende, adskilligt Nyt, men ogsaa ikke faa eiendommelige og tildels mindre bekjendte Træk og Combinationer.

Det er imidlertid ikke alene Indholdet, hvorved denne Samling udmærker sig, ogsaa i Fremstilling kan den i flere Stykker stilles ved Siden af det Meste, som den svenske Literatur, mig bekjendt, i denne Retning eier, idet den undertiden endog hæver sig til en ægte folkelig Tone i Fortællemaaden.

Paa Grund af disse Samlingens udmærkede Egenskaber og dens Værdi i Almindelighed for Folkelitteraturen og den mythologiske Videnskab, er det mig en sand Tilfredsstillelse paa det Varmeste at anbefale den til snarlig Udgivelse og til al den Understøttelse, der kan blive den til Del.

Christiania den 22. Juni 1879.

P. Chr. Asbjörnsen.

Visor.

1. Agneta och hafsmanen.

(Asmundtorps socken.)

1. Agneta hon gick sig på Højelandsbro,
så kom der en hafsman från böljan opp.
— Åh, hå, hå! Nå, nå, nå! —
Så kom der en hafsman från böljan opp.
2. Hans hår det var af det puraste gull,
hans ögon de voro så fröjdefull'.
3. «Hör du, Agneta, hvad jag vill säga dig:
Vill du nu följa till hafsens djup med mig?»
4. «Ja, gerna vill jag nu med dig gå,
om du vill mig föra under böljan blå.»
5. Han stoppad' hennes öron, han täppte hennes mun,
så förde han henne till hafsens grund.
6. Agneta hon låg öfver vaggan och sang,
så hörde hon Englands klockor de klang.
7. Agneta hon gick för den hafsman att stå:
«Må jag mig åt kyrkan få gå?»
8. «Åh, ja så men, det må du väl få,
om du kommer åter till barnen de små.
9. Men när du kommer i kyrkan in,
du gånge ej i kär moders stol din.

10. När presten han nämner det höja,
du ej dina knä' mände böja.»
 11. Han stoppad' hennes öron, han täppte hennes mun,
så förde han henne från hafvets grund.
 12. Agneta hon gick sig i kyrkan in,
der mötte hon sin moder i samma sinn'.
 13. När presten han nämde det höja,
hon djupt sina knä' mände böja.
 14. «Ack, hör du, Agneta, hvad jag vill spörja dig:
Hvar hafver du varit i åtta år från mig?»
 15. «På hafsens djup, der ståndar mitt bo,
der har jag gifvit en hafsman min tro.
 16. Sju söner der hafver jag honom födt,
den minste han sofver i vaggan sött.
 17. Men nu vill jag stanna på grönan jord
och aldrig mer sitta vid hafsmannens bord.»
 18. Den hafsman han trädde i kyrkan in,
alla de små helgonbilder vände sig kring.
 19. Hans hår det var som det puraste gull,
hans ögon de voro så tårefull'.
 20. «Hör du, Agneta, följ nu hem med mig,
dina små barn de gråta efter dig.»
 21. «Ja, låt dem gråta bäst de gråta vill,
för aldrig så hörer jag dem mera till.»
 22. «Ack, tänk på de stora, och tänk på de små,
och tänk på den lille, som i vaggan låg!»
 23. «Nej, aldrig jag tänker på stora eller små,
långt mindre på den lille, som i vaggan låg.»
— Åh, hå, hå! Nå, nå, nå! —
Långt mindre på den lille, som i vaggan låg.
-

2. Sven Hildebrand.

(Reslöfs socken.)

1. Sven Hildebrand gick för sin moder in.
— Blåser kallt, kallt väder ifrån sjön. —
«Har jag aldrig haft någon syster så fin?»
— Men nog vet jag, att sorgen är tung. —
2. «Jo, du har haft en syster, så fager och bård,
men henne tog hafsfrun med magt och med våld.»
3. Sven Hildebrand han gick sig till stallet ned,
der skådar han hästen, så stor och så fet.
4. Han skådar den hvite, han skådar den grå;
den hvite han lade guldsadeln uppå.
5. Så red han neder till Abildgårds bro,
der ute för honom då hafsfrun hon stod.
6. «Goddag, goddag min hafsfru så bård;
ej vackrare tärna i verlden jag såg!»
7. «Icke är jag vacker, ej heller är jag din;
men jag har en tärna, som är fager och fin.»
8. «Kan jag då icke din tärna få se?
Jag därför vill gifva dig guldringar tre.»
9. «Behåll du gerna dina guldringar tre;
min tärna, den fagra, du ändå får se.»
10. «Hur skall jag väl din tärna få se?
Din port är af jern och ditt lås är af stål.»
11. «Min port är af jern och mitt lås är af stål,
men mina små nycklar de låsa dem opp.»
12. Hafsfrun hon gångar sig i sitt höganloft,
der väckte hon sin tärna ur sömnen opp.
13. «Du stånde nu upp, min tärna så bård;
i morgon skall du för en riddare stå.»

14. «Hur skall jag kunna för en riddare stå;
jag inte sett solen på de femton år?»
15. Hon klädde på henne en silkesydd särk,
som femton jungfruar haft uti verk.
16. Hon klädde uppå henne en kjortel så blå,
der femton guldvippor i fällarne låg'.
17. Hon klädde på henne en tröja utaf guld;
och förklädet var af demanterna fullt.
18. Hon kammad' och hon krusad' hennes fagergula hår,
det satte hon krans och guldkrona uppå.
19. Hon satte guldkannan uppå hennes hand:
«Nu gångar du dig till sjö och till strand!»
20. Då hon kom ned till sjö och till strand,
der ute för henne stod Sven Hildebrand.
21. «Goddag, goddag, du riddare så fin;
behagar skön riddaren taga en dryck vin!»
22. «Icke jag tager guldkannan ur din hand,
förrän du hafver nämt mig ditt fädernenamn.»
23. «Jag icke det får, ej heller det vill,
mig hafsfrun väntar, den hörer jag till.»
24. «Låt henne vänta så länge hon vill,
ty mig nu hörer du lika väl till.»
25. «Min fader han var en grefve så stolt;
min moder var en grefvinna så båld.
26. Min broder hette Sven Hildebrand;
mig sjelf blef aldrig gifvet ett namn.»
27. Hafsfrun väntade i dagarne tre,
men aldrig hon mer fick sin tärna att se.
28. «Hade jag trott henne vara så falsk,
så hade jag bräckt hennes nackabast!»

29. Der blef en glädje i hela den gård;
 — Blåser kallt, kallt väder ifrån sjön. —
 Sven Hildebrand har frälsat sin syster i år!
 — Men nog vet jag att sorgen är tung. —
-

3. Agneta och bergamannen.

(Norrhviddinge socken.)

1. Agneta hon gick sig på vägen fram
 — Men tiden göres mig lång, —
 der mötte hon en bergaman.
 — Herre Gud, hvad sorgen är tung.
2. «Hör du, Agneta, hvad jag vill säga dig:
 Nu skall du följa till Elleberg med mig.»
3. «Slätt intet vill jag följa till Elleberg med dig,
 min fader och min moder de vänta på mig.»
4. «Ja, låt du dem vänta, som de vänta vill,
 ty nu så hör du bergamannen till.»
5. Så gingo de backen sju gånger omkring,
 då öppnades jorden, Agneta slapp in.
6. Så var hon der inne i sju runda år
 och sönerne sju hon med bergamannen får.
7. Agneta hon sig öfver vaggan låg,
 då hörde hon faderens klockor slå.
8. «I dag vill jag mig till kyrkan gå,
 nu hör jag min faders klockor slå.»
9. «Slätt inte får du gå på kyrkostig
 förr än jag en guldbro får lagt för dig.»
10. «Lägg du guldbro, hvar du lägga må,
 i dag skall jag ändå till kyrkan gå.»

11. Agneta hon gick sig på kyrkostig,
der mötte hon då kär syster sin.
 12. Agneta hon gick sig på kyrkogården in,
der mötte hon då kär broder sin.
 13. Agneta hon gick sig i kyrkan in,
der mötte hon fader och moder sin.
 14. När messan var ute och folket gick hem,
Agneta med fader och mor följde hem.
 15. De bjödo henne rätter både fyra och fem,
Agneta hon smakte ej någon af dem.
 16. De satte för henne både åtta och ni',
Agneta ej smakte en endaste bit.
 17. In trädde den bergaman med list och med harm,
han kastad' guldäple uti Agnetas barm.
 18. Bergamannen sig utom dörren sprang;
Agneta hon sig öfver bredan bord svang.
 19. Så kom hon åter till bergamannens hus,
der tände han upp både lampor och ljus.
 20. De sönerne fyra satte guldstolen fram,
de tre de lade guldtäcket derpå.
 21. De fyra de tappade vin i guldhorn,
de tre lade deri förgyllande korn.
 22. Den första drycken Agneta hon drack,
hennes silkeströja i sidan sprack.
 23. Den andra drycken Agneta hon drack,
silkessärken hennes i sidan sprack.
 24. Den tredje drycken Agneta hon drack,
— Men tiden göres mig lång, —
hennes ögon runno, hennes hjerta det sprack.
— Herre Gud, hvad sorgen är tung.
-

4. Tärningspelet.

(Asmundtorps socken.)

1. Prinsessan satt i höganloft så tankefull i sinn',
så kom der en gångarpilt till henne der in.
— De lekte, de spelade guldtärning. —
2. »Ack hör du, fager gångarpilt, du spela nu med mig!»
«Jag har ju inte rödan guld at sätta upp mod dig.»
3. «Så sätt du upp din kappa och dina vantar grå,
jag sätter deremot min ära och min tro.»
4. Den förste gång guldtärningen på taflebordet rann,
väl gångarpilt en tappade, prinsessan hon vann.
5. Den andre gång guldtärningen på taflebordet rann,
den gångarpilt han tappade, igen prinsessan vann.
6. Den tredje gång guldtärningen på taflebordet rann,
prinsessan hon tappade och gångarpilt en vann.
7. «Och hör du, usle gångarpilt, du gånge ifrån mig!
en silkestickad skjorta, den vill jag gifva dig.»
8. «En silkestickad skjorta, den får jag, om jag kan,
men jag vill ha den jungfru skön, jag med guldtärning
vann.»
9. «Ack hör du, liten gångarpilt, hvad jag vill säga dig:
det bästa skepp, i hafvet går, det skall du få af mig.»
10. «Det bästa skepp, i hafvet går, det får jag om jag kan,
men jag vill ha prinsessan, jag med guldtärning vann.»
11. «Ack hör du, usle gångarpilt, dig skynda här ifrå!
guldsadeln med hästen hvit, den skall du af mig få.»
12. «Guldsadeln och hästen hvit, dem får jag om jag kan,
men jag vill ha prinsessan, jag med guldtärning vann.»
13. Prinsessan står i jungfrubur och kammar ut sitt hår:
«Gud nåde mig nu, arma mö, för giftermål jag får!»

14. Den ungersven på golfvet går, han viftar med sitt svärd:
«Allt får du bättre giftermål än du det nu är värd.
 15. Jag är väl ingen gångarpilt, fast än jag synes så,
jag är den bäste kungason, i Engeland månd' gå.»
 16. «Är du den bäste kungason, i Engeland månd' gå,
så skall du få min trohet, ja om jag hade två.»
De lekte, de spelade guldtärning. —
-

5. Kungen och vallpigan.

(Reslöfs socken.)

1. Bondens vallpiga hon lullar i vall
— Så väl hon kan —
och konungen hvilar i höganlofts sal.
— Så väl hon kväda kunde. —
2. Konungen kallar på småsvennen sin:
«Hvem är det väl som slår guldharpen min?»
3. «Der är väl ingen som er guldharpa slår,
det är bondens vallpiga, som med getterna går.»
4. Konungen talar till småsvenner två:
«I bedjen den vallpigan in till mig gå!»
5. Tjenarne talte till vallpigan så:
«Till konungen skall du nu genast in gå!»
6. «Hur skall jag in till konungen gå;
jag är ju klädd uti vadmalet grå?»
7. «Kläd du dig uti skarlaken röd,
ty blifver du ute, det varder din död!»
8. Vallpigan hon klädde sig i skarlakan röd,
så gångar hon sig inom konungens dörr.

9. Hon kvädde i en dag, hon kvädde i två
och konungen dansad' och hela hans hof.
10. Vallpigan hon kvädde i dagarne fem,
konungen dansade och alle hans män.
11. «Och hvad jag skall hafva, det låt mig nu få,
ty sedan så må jag till getterna gå!»
12. «Hvad du skall hafva, det skall du nog få,
men aldrig så skall du till getterna gå.»
13. Han tog den vallpigan uti sin famn
och gaf henne krona och drottninganamn.
14. De fruar och mör, de ledo stor kvida,
när vallpigan hvilad' vid konungens sida.
15. De fruar och mör, de ledo stor harm,
— Så väl hon kan —
när vallpigan hvilad' på konungens arm.
— Så väl hon kväda kunde. —

6. Den döde brudgummen.

(Bjufs socken.)

1. Det var så sent en afton, då allting var tyst,
då skulle den döde till liten Kerstin gå.
— Hon gråter efter honom uti löndom. —
2. Han knackade på dörren med fingrarne små:
«Statt upp, liten Kerstin, drag låset ifrå'!
3. Vill du ha veta hvem som här vill in,
så är det lille vännen eller fästemannen din.»
4. Jungfrun stod upp, drog låset ifrån:
«Välkommen min käraste, hvar kommer du ifrån?»

5. Så satte hon honom på förgyllande stol,
der drog hon af honom både strumpor och skor.
 6. Se'n satte hon honom på förgyllande skrin,
och tvättade hans fötter i rödaste vin.
 7. De lade sig att sofva, den sömnen var ej lång,
de sofvo icke mycket, de bara taltes vid.
 8. «Ack hör du, liten Kerstin, gråt icke efter mig,
jag kommer aldrig mera på jorden till dig.
 9. Och hvar gång du gråter med sorgset mod,
då droppar i kistan det rödaste blod.
 10. Men hvar gång du glädes och fröjdar dig,
så växer der en lilja i kistan hos mig.
 11. Det lider nu mot ottan och hanen han gal,
nu får jag med vännen intet mera tal.
 12. Statt upp, liten Kerstin, drag kläder uppå dig,
så skall du få följa ett stycke väg med mig!»
 13. När som de kommo ett stycke utom by,
så fingo de se en morgonstjerna ny.
 14. När som de kommo uppå kyrkogård,
der fälde den döde sitt fagergula hår.
 15. Liten Kerstin hon tittade på stjernorna små,
den döde försvann, han for långt der ifrån.
— Hon gråter efter honom uti löndom. —
-

7. Systemordet.

(Asmundtorps socken.)

1. Der bodde en bonde vid sjöstrand
— Tungt är mitt lif —
och tvänne döttrar det hade han.
— Här ståndande gräs om sommaren. —
2. Den äldsta var svart, som svartan jord;
den yngsta var hvit, som den klara sol.
3. Så kom der friare, en och två,
men begge friad' till den yngsta ändå.
4. Och syster talte till syster så:
«Kom, låtom oss ned till tvättsten gå?»
5. «Hvad skola vi i dag vid tvättsten,
vi hafva ju all vår klädbonad ren?»
6. «Vi tvätta oss begge i vattnet nu,
så blifver jag väl så hviter som du.»
7. «Om du tvättar dig båd' natt och dag,
så blifver du aldrig så hviter som jag.»
8. Så gingo de båda till sjöstrand
och tänkte allt uppå den fästeman.
9. Den yngsta hon trampad' på tvättsten,
den äldsta hon sköt henne ut i sjön.
10. Så tog hon fatt med hand och fot,
så simmade hon till alerot.
11. «Ack, kära min syster, du rädda mitt lif,
så vill jag dig gifva min silfbundna knif!»
12. «Din silfbundna knif, den får jag ändå,
men aldrig skall du det gröna landet nå.»
13. «Ack, kära min syster, du hjelp mig i land,
så vill jag dig gifva mitt röda guldband!»

14. «Ditt röda guldband det får jag ändå,
men aldrig skall du det gröna landet nå.»
15. «Ack, kära min syster, du hjälp mig i land,
och dig vill jag gifva min fästeman!»
16. «Din fästeman, den får jag väl ändå,
men aldrig skall du det gröna landet nå.»
17. «Helsa då hem till min fader god,
jag dricker mitt bröllop i klaran flod.
18. Och helsa hem till min moder kär,
i klaran flod redt mitt bröllop är.
19. Och helsa hem till min fästeman,
min brudsäng är bäddad på hvitan sand.»
20. Der bodde en spelman vid den strand,
han såg det liket ligga vid land.
21. Han jungfrun uppå stranden bar
och gjorde af henne en harpa så rar.
22. Han bygde den af det snöhvita bröst,
den harpan månd' klinga med ljufilig röst.
23. Så skar han af henne de fingrar fem
och gjorde harpeskrufvar af dem.
24. Så tog han jungfruns guldgula hår
och harpesträngar deraf han snor.
25. Så gångar han sig till bröllopgård,
der bruden hon dansar med guldband i hår.
26. Det första slag han på harpan slog,
den bruden hon satt uti brudstol och log.
27. Det andra slag, som från harpan rann,
den bruden bleknar i skruden grann.
28. Ty rösten från harpan så underligt klang,
om drunknad syster den tonen sang.

29. Det tredje slag han på harpan slog
 — Tungt är mitt lif —
 den bruden hon föll till golfvet och dog.
 — Här ståndande gräs om sommaren. —
-

8. Jungfrun och bergamannen.

(Norrhviddinge socken.)

1. Jungfrun skulle sig till ottesången gå,
 — Tiden göres mig lång —
 så gångar hon sig åt rosendelund.
 — Ty jag vet att sorgen är tung. —
2. Hon klappar på bergsporten med fingrarne små:
 «Statt upp, du bergskonung, tag låset ifrå'!»
3. Bergskungen hade fingrar båd' mjuka och små,
 dock tog han sjelfver det låset ifrå'.
4. Så tog han den jungfrun genast i famn
 och bar henne så till silkesången fram.
5. «Dig så vill jag gifva en tunna guld,
 om jag får tala med min far och mor så huld.»
6. «Gifver du nu mig en tunna guld,
 så skall du få tala med din far och mor så huld.»
7. När som hon kom till sin faders gård,
 ute stod hennes moder och kammad' sitt hår.
8. «Välkommen, min dotter, välkommen till mig!
 Hvar har du väl varit så långan en tid?»
9. «I berget har jag varit i åtta runda år,
 der aflad' jag sju söner och en dotter så båd.»
10. Bergskonungen hastigt inom dörren steg.
 «Hvad är det för tal I hafven om mig?»

11. «Det är ej annat tal, jag hafver om dig,
än det om våra söner och vår dotter så huld.»
12. Bergskungen slog bruden på blekblommad kind,
så blodet det stänkte på guldkläderna fin'.
13. De redo, de redo allt öfver en mad,
bergskungen han log, men jungfrun hon bad.
14. De redo, de redo allt öfver en bro,
jungfrun hon gret, bergskungen han log.
15. De redo det berget tre gånger omkring,
så öppnades berget och de sluppo in.
16. Hennes dotter hon satte till henne guldstol:
«I sätten er neder med ett bedröfvadt mod!»
17. «Gifven mig nu hit en kanna med vin,
så skall jag nu dricka min käraste till!
18. Gifven mig nu hit ett glas med mjöd,
så skall jag nu dricka mig sjelf till död!»
19. Den första dryck hon af mjödglaset drack,
— Tiden göres mig lång —
ögonen de runno och hjertat det sprack.
— Ty jag vet att sorgen är tung. —

9. Lilla fästemon.

(Billeberga socken.)

1. Jag var väl inte mer än på mitt fjortonde år
då jag ifrån Danemark for;
det gjorde jag för min lilla fästemo,
för det hon skulle växa och bli stor.
2. Den ungersven han gångar sig i kammaren in,
han kammar och han krusar upp sitt hår.
«I dag så får jag bref från min lilla fästemo
eller också får jag sändingabud.»

3. Det brefvet det kom både hastigt och fort
och sändingabudet det var med.
I brefvet stod skrifvit med elaka ord,
att jungfrun skänkt sitt hjerta åt en ann'.
4. Den herre han gånger sig i kammaren in,
han vrider sina händer uti blod.
«Ja, förr än jag skall mista min lilla fästemo,
skall jag dö i mina strumpor och skor!»
5. Den herre han kallar på småsvenner två:
«I varen mig båd' hurtig' och snäll';
I läggen guldsadeln på gångaren grå,
jag vill rida till jungfrun i kväll.»
6. Den herre han stiger uppå gångaren grå
och rider både hastigt och snart,
ja, innan de visste ett ord derutaf,
så stod han på brudgummens gård.
7. «God dag, I brudesvenner alla fem,
god dag, I stolte brudeman!
Hur står det till med min utvalda vän,
har hon sofvit hos brudgummen än?»
8. «Slätt intet har hon sofvit hos brudgummen än,
men hon är både bleker och hvit.
Men I lären vara från främmande ort,
hon månd' vara eder egen fästemo.»
9. Den herre han gånger sig i kammaren in,
han kammar och han krusar upp sitt hår.
«Ja, hade jag trott denna dagen så när,
långt förr hade jag varit här.»
10. Den herre han gånger sig i brölloppssalen in,
han gjorde sina komplimenter rätt.
«Hell, sitten I här, min lilla fästemo,
allt under guldkronan så nätt!

11. Ja, förr så var du lik en svällande ros,
ja, liksom ett rosendeblad,
men nu så är du lik ett fikonaträd,
som bladen äro fallna utaf.

 12. Jag var väl något mer än en torpareson,
jag var väl just ingen gemen;
och nu rider jag med svenner uti fält,
med guldsporrarne på mina ben.

 13. Mina hästar äro skodda med rödaste guld
och stå på förgyllande slott,
min sadel den är med perlorna full,
diamanter der sitta öfver allt.»

 14. Den jungfru hon gångar sig i kammaren in,
hon lägger sin krona och skrud.
«Ja, hade jag trott att min käraste var till,
så hade jag i dag ej stått brud.»

 15. Den herre han gångar sig på gården ut,
han klappar sin gångare på länd,
så lyfter han upp sin lilla fästemo,
så rider han i lunkande traf.

 16. «Farväl, I alla brudsvenner fem,
farväl, I stolte brudeman,
och skam ska' ni ha för hvarendaste natt,
som jag hafver sofvit allen'!»

 17. Brudgummen gångar sig i kammaren in,
han satte sina händer under kind.
«Gud nåde mig nu min arme ungersven,
jag har mist allrakärestan min!»
-

10. Herr Hjelman.

(Kågeröds socken.)

1. Herr Hjelman han tjente i konungens gård
i fyrtio veckor och dertill ett år.
— Så frankt rider Hjelman i sadeln. —
2. Han tjente der icke så mycket för lön,
men konungens dotter var honom så skön.
3. Brådt kom der ett bud till konungen in:
«Herr Hjelman han lockar bort dottern din.»
4. Konungen sänder småsvennerna två:
«Befall herr Hjelman för mig att stå:»
5. Hjelman han talar till småsvennerna två:
«I käre småsvenner, I gifven mig råd!»
6. «Bästa rådet, som vi dig gifva kan,
det är, att Hjelman vill resa ur land.»
7. «Nej, förr än jag rymmer för sådan en sak,
förr skall jag slåss med sju prinsar i dag!»
8. Herr Hjelman han svängde sin gångare kring,
sex prinsar han lade deruti en ring.
9. Den sjunde, herr Olof, på sina bara knä:
«Min käre herr Hjelman, du skona mitt lif!»
10. «Väl kan jag skona ditt unga lif,
allenast du vill vara trogen mot mig.»
11. Herr Hjelman slog handen mot sadelknapp:
«Här skall du finna en hjelte så rask.»
12. Herr Olof slog handen mot en sten:
«Här skall du finna en yngling så ren.»
13. Herr Hjelman red före med uppkrusadt hår,
herr Olof red efter med två falska råd.

14. Herr Hjelman visste ej ordet utaf,
förr än hans hufvud låg långt derifrån.
15. Herr Olof satte hufvudet på ett spjut,
så går han sig till syster sin ut.
16. «Se hit, min syster, fager och fin,
här har du hufvudet af kärasten din!»
17. «Är det hufvudet af kärasten min,
så tag der en kanna, fulltappad af vin!»
18. Den första dryck han af vinkannen drack,
en silfverbunden knif i hans hjerta hon stack.
19. Och när det blef dager och dagen var ljus,
låg' liken tio i könungens hus.
20. Det ena var kungen, så prinsarne sju,
de andra vor' Hjelman och hans unga brud.
— Så frankt rider Hjelman i sadeln. —

11. Konungabarnen.

(Billeberga socken.)

1. Det var två ädla konungabarn,
de lofte hvarandra sin tro:
Hans älskog och hennes vilja
de båda tillsamman drog'.
2. «Ack, hör du skön jungfru kär,
hur skall jag komma till dig?
Här falla så strida strömmar
emellan dig och mig.»
3. «Drag af dig dina kläder
och simma med din hand;
jag skall sätta ett ljus uti lyktan,
der du kan komma i land.»

4. Der stod en falsker menniska
och hörde uppå deras tal:
«Så sant och visst som jag lefver
skall jag det i dag förbju'.»
5. Ja, skam få den falska menniskan,
ja, Herren Krist gifve henne skam,
som släckte ut ljuset i lyktan,
det kungasonen efter sam!
6. Och in kom der en liten smådräng,
han stannad' vid bredaste bord;
han hade så snäll en tunga,
så väl förde han sina ord:
7. «I fröknar och ädla jungfrur,
I sömmen bäst I det förmå'.
Jag bådär eder: en kungason,
som har drunknat i böljan den blå.»
8. Den jungfru hon lade både sax och söm,
hon rodnad' och hon bleknad' på kind:
«Gud nåde mig arma jungfru,
det var väl allra kärasten min!
9. Ack, hör min kära moder,
hvad jag eder säga må:
I lofven mig gå i rosendegård,
att plocka de blommor små!»
10. «Dig lofvar jag gå i rosendegård
att plocka de blommor så små;
väck upp din yngsta syster,
hon skall visst med dig gå.»
11. «Ack, hör min kära moder,
hvad jag eder säga må:
I lofven mig gå till sjö och strand,
till att skåda den blå sjösand!»

12. «Dig lofvar jag gå till sjö och strand,
till att skåda den sjösand blå;
väck upp din yngste broder,
han skall visst med dig gå.»
 13. «Min syster och min broder
de äro ju båda så små;
de kunna slätt inte åtskilja
de blommor som i ogräset stå.»
 14. Den jungfrun gångar sig till sjö och strand
och skådar den blå sjösand,
så fann hon der en fiskare,
som seglade der vid land.
 15. «Ack, hör min käre fiskare,
hvad jag eder spørja må:
I hafven väl ej funnit en konungason,
som har drunknat i böljan den blå?»
 16. «Jo, seglat har jag i denna natt
allt med min lille båt,
och funnit har jag en konungason,
som har drunknat i böljan den blå.»
 17. Guldringen tog hon af sin hand,
guldkedjan hon tog af sin hals,
dem gaf hon åt den fiskaren,
som seglade vid denna strand.
 18. «I helsen nu mina föräldrar
och mina syskon de små,
att jag ser dem nu aldrig mera
den stund de lefva må.
 19. I helsen dem nu alla,
att de göra sig alls ingen harm,
ty nu sjunker jag ned i hafsens djup,
tar kärasten min uti famn.»
-

12. Lageman och hans brud.

(Asmundtorps socken.)

1. Lageman spatserar med sin lilla vän, så huld, ja huld.
 ∴ Lageman spatserar med sin lilla vän så huld. ∴
 Han skulle nu bortresa, men komma snart igen, igen.
 ∴ Han skulle nu bortresa, men komma snart igen. ∴
2. Men hennes yngste broder han var så svekefull.
 Han sade den jungfrun, att Lageman var död.
3. «Hur ska vi få gift bort vår syster nu i år?»
 «Jo, vi ska gifta henne med den rike faktor.
4. Ty han har mera af silfver och af gull,
 ja, han har mera guld än Lageman har mull.
5. Ja, han har mera guld omkring sin lille hatt,
 än Lageman han får fem år uti skatt.»
6. Bröllopet blef firadt uti dagarne två,
 men inte ville bruden med brudgummen gå.
7. Bröllopet blef firadt i dagarne sju,
 men inte ville bruden i brudesäng ännu.
8. Bröllopet det stod uti dagarna tolf,
 då ville de taga den bruden med våld.
9. «Nej, hellre än jag nu uti brudsäng vill gå,
 jag störta mig ut genom fönsteret må.»
10. Jungfrun hon gångar sig på högaste berg,
 der såg hon ett skepp som seglade mot land.
11. «Jag tror visst det är Lageman, som kommer ifrån
 Engeland,
 jag ser hans hvita segel långt borta ifrån strand.
12. Och vimplarne äro både gula och blå,
 dem jag sjelf virkat hafver med mina fingrar små.»

13. Lageman blef sjuk tre dagar på en ö.
«Ack, gifve att jag vore lyckeligen död!»
14. Lageman blef frisk tre dagar på den ö:
«Ack, gifve att jag hade min lilla fästemö!»
15. «God dag min käre svåger och så svåger fin!
Hur månde det stå till med allra kårestan min?»
16. «Jo, hon har hållit bröllop med den rike faktor,
ty han har mera guld än Lageman har jord.
17. Och han har mera guld omkring sin lille hatt,
än Lageman han får fem år uti skatt.»
18. Men jungfrun hon vandrar den hela långa natt,
hon vandrar tills hon får sin Lageman fatt.
19. «Farväl mina systrar, farväl du min bror,
nu kan du helsa hemma till den rike faktor.
20. Ja, helsa du honom ifrån oss båda två,
att han kan sig gifta med hvem han kan få.»
21. Jungfrun hon skjuter sin farkost ifrån strand,
så seglar hon med Lageman allt ut till Engeland.

13. Mön på bålet.

(Konga socken.)

1. Liten Kerstin hon gångar sig åt rosendelund.
— Här sjunger en fogel i skogen —
Der mötte hon sin broder i samma stund.
— Här lider så mången stolt jungfru. —
2. «Hör du, min kära syster, så fin,
kan jag nu få min vilja med dig!»

3. «Fy, du må blygs, du skamfulle bror,
som vill bedraga din syster så god!»
4. «Får jag nu icke min vilja med dig,
så skall jag lägga de ledaste lögner på dig!»
5. «Ja, lägg du lögner så många du vill,
ty likväl hörer jag himmelen till.»
6. Herr Peder han in till sin fader månd' gå:
«Jag såg liten Kerstin mellan knektarne två.»
7. «Är det nu sant du säger, min son,
så skall din syster brännas på bål!»
8. «Ja, tror icke fadern sin egen son,
så gro här aldrig gräs på Guds gröna jord!»
9. Liten Kerstin hon gångar för sin moder att stå:
«Kära min moder, I kammen mitt hår!
10. Kära min moder, I krusen mitt hår,
i morgon så skall ju mitt bröllop stå!»
11. «Kära min dotter, jag krusar ej ditt hår,
ty i morgon så skall du brännas på bål.»
12. De satte liten Kerstin på högaste häst,
hennes broder, herr Peder, red henne näst.
13. När som de kommo i rosendelund,
så lyster det liten Kerstin att hvila en stund.
14. «Hvad är det för rök, som synes så blå?»
«Det är den brudstol, du skall sitta uppå.»
15. Det bålet det brände högt öfver trä'n
på det de satte den jungfru så vän.
16. När bålet var brändt allt neder i glöd,
liten Kerstin hon satt der lika fin en mö.
17. Der kommo då dufvor från himmelen ned,
de togo liten Kerstin dit upp med sig.

18. Der kommo två korpar från helvetet upp,
 — Här sjunger en fogel i skogen. —
 de togo herr Peder dit neder med sig.
 — Här lider så mången stolt jungfru. —

14. Stoltan Elin.

(Stenestads socken.)

1. Stoltan Elin hon sadlar sin gångare grå,
 — Uti löndom. —
 så rider hon sig till konung Olas gård.
 — Ty lekt hade hon med konungasonen den unge. —
2. Ute för henne konung Olas moder stod:
 «Är konung Ola hemma, I moder, så god?»
3. «Ja, konung Ola sitter i kammaren nu;
 han aktar ej på en så ringa jungfru.»
4. «Jag må vara så ringa, jag vara må,
 så skall jag likväl in för konungen gå.»
5. Stoltan Elin hon gångar sig i kammaren då,
 konung Ola på henne med blida ögon såg.
6. Konung Ola satte henne uppå sitt knä,
 gaf henne guldringar och kedjorna med.
7. Konung Ola tog henne uti sin famn,
 gaf henne guldkrone och drottninganamn.
8. Stoltan Elin hon gick sig om dörren ut:
 — Uti löndom. —
 «Nu har jag fått på min sorg ett godt slut!»
 — Ty lekt hade hon med konungasonen den unge. —

15. Kung Walmon.

(Kågeröds socken.)

1. «God afton, kung Walmon, du fager ungersven!»
— Uti löndom —
«Lyster det dig följa ur landet med mig?»
— Det rimmar sig så väl i vår ungdom. —
2. «Ja, gerna vill jag följa ur landet med dig,
men jag har så många, som vakta uppå mig.
3. På mig vaktar fader, på mig vaktar mor,
på mig vaktar syster så väl som ock bror.
4. På mig vaktar äfven min käre fästeman,
för honom jag rädes mer förr än någon an'n.»
5. Kung Walmon han gjorde sina armar så stark',
«Nu må du ej nämna kung Walmos namn.»
6. När som de kommo i rosendelund,
der sofver han en sömn, som ej var mycket söt.
7. «Kung Walmon, kung Walmon vak upp i Jesu namn,
ty annars så blifver du slagen i min famn!»
8. Kung Walmon han gjorde sina armar så stark',
så hugger han båd' fader och bröder i hjel.
9. «Kung Walmon, du stilla ditt blodiga svärd,
så skammelig död var min fader ej värd!»
10. «Vore du icke en jungfru så fin,
så skammelig död nu hörde dig till!»
11. När som de kommo till kung Walmos led,
der stod hans moder och hvilade bredvid.
12. «Välkommen, kung Walmon, och bleka bruden med,
hon är nu så bleker, som hon länge varit död!»
13. «Hon må väl vara bleker och icke röd,
ty hon har sett faders och sju bröders död.

14. O, käre du, min broder, du släpp min häst i äng,
och kära du, min moder, du bädda mig en säng!
15. O, kära du, min broder, du hemte mig en prest,
och kära du, min moder, du sitte mig näst!"
16. När natten var liden och dagen vardt ljus,
så var der tre lik uti kung Walmos hus.
17. Det första var kung Walmon, det andra var hans mor,
— Uti löndom —
det tredje var hans fästemo, som dog af sorgen stor.
— Det rimmar sig så väl i vår ungdom. —

16. Malkolm.

(Kågeröds socken.)

1. Jag tänkte jag hade en broder så huld,
men den hafver konungen fått i sitt våld.
— Vänner och fränder, bröder och systrar, konungar
och furstar och den som ligger bunden. —
2. Så rider han sig i rosendelund,
der mötte han sin morbror uti samma stund.
3. "Hör du, min systerson, hvad jag säger dig:
Vill du nu byta fålar med mig?"
4. "Inte fattas hästsko, ej heller fattas söm,
men denne fåle dricker ej förr'n han kommer till
Lindeby ström."
5. Så rider han sig till Lindeby ström,
alla Lindebys borgare stodo och sågo derpå.
6. De togo Malkolm och satte honom i tornet det blå,
der fick han sitta uti aderton år.

7. «Ack, om min jungfru hon visste hvar jag satt,
hon löste mig, om det så var i dag!»
8. Brefven kommo till kär Hildebrand så:
«Malkolm han sitter i tornet det blå.»
9. Kär Hildebrand gångar sig i stallet in,
der skådar hon de fålar rundt omkring.
10. Hon klappar den brune, hon klappar den blå,
den grå gångaren lade hon sadeln uppå.
11. Så rider hon sig till konungens gård,
tolftusende män följde henne der fram.
12. Konungen ser genom fönstret ut,
han ser icke himlen för värjor och spjut.
13. Konungen ser genom fönstret ändå,
han ser icke gården för hästbringor blå.
14. Konungen ropar öfver hela sin gård:
«Släpp ut herr Malkolm, låt jungfrun få'n!»
15. Kär Hildebrand slog sina handskar till jord.
«Här skall du finna en hjelte så god!»
16. Kär Hildebrand drager ut sitt blanka svärd,
så hugger hon konungens hufvud utaf.
17. Så rider hon sig till slottet fram.
«Stig upp, Malkolm, tag låset ifrån!»
18. «Hur skall jag kunna draga låset ifrån,
jag ligger här bunden från hand och till tå!»
19. Kär Hildebrand då emot dörren sprang,
så högt det i låset och spikarne sang.
20. Kär Hildebrand sparkar på dörren med hast,
så låset sprang upp och gångjernet brast.
— Vänner och fränder, bröder och systrar, konungar
och furstar och den som ligger bunden. —

17. Kärlekssorg.

(Stenestads socken.)

1. Herr Peder han tjente på konungens gård
för penningar och välskurna kläder,
för litet han åt och mindre han drack,
han sörjde allrämest för sin kära.
2. Om kvällen han följde sin herre till sängs
och gjorde sin tjänst, som han borde,
se'n sporde han om lof att rida ett stycke väg,
"ty jag har hört, min käresta är sjuk".
3. "Och har du fått spörja att kärestan är sjuk —
Ack, herren Gud, han lindre hennes pina,
så hon måtte få sin helsa igen,
att du må få ro vid hennes sida!"
4. Herr Peder han gångar sig i stenstallet in,
der klappar han gråblacken på länden,
så rider han sig de styfva milen fem,
då andra de ligga och sofva.
5. Den vägen var lång och den skogen var trång,
de skogar voro vilse till att rida,
han hade inte annat att trösta sig vid,
än foglarne i luften de kvittra.
6. Så rider han sig uti rosendelund,
der möter han kärestans broder,
så sporde han först efter kärestan sin
och sedan efter fader och moder.
7. "Din käresta hon ligger af helsoten ner,
den soten hon ej öfvervinner;
så innerligt hon hafver sina böner til Gud,
i himmelen, der kan du henne finna."

8. Så rider han sig ett stycke längre fram,
så band han sin häst vid de lindar,
så gångar han sig uti frustugan in;
han ämnar sig med kärestan att tala.
9. Så rider han sig lite bättre fram,
der band han sin häst in vid svalen,
så gångar han sig uti höganloft in,
der jungfrur och fruar de gråta.
10. Han klappar den jungfrun på snöhvitan kind,
som förr ha varit rosenderöda:
«Nu hafver jag mistat allerkärestan min,
den sorgen den följer mig till döda!»
11. Kärestans moder till honom talte så:
«Nu hörer du de klockorna hvälfva,
nu skall du låta sorgen så hasteligt bortgå
och sedan dig en annan utvälja.»
12. «Ja, om jag ville söka all verlden omkring,
ja, äfven i sju konungarike',
så vågar jag icke att räcka min hand
och säga: der är hennes like.
13. Hennes händer voro hvita, hennes händer voro små,
hennes ögon voro blå, som en dufvas,
hennes hår det var liksom spunnit af guld,
deruppå satt en liten guldkrona.»

18. Riddar Ola.

(Reslöfs socken.)

1. Konungen reste sig till guldsmedens gård,
derute för honom den guldsmeden står.

— Riddar Ola. —

2. «God dag, god dag, du guldsmeden min,
kan jag få tala vid liten Kristine?»
3. «Liten Kerstin hon är så spädt ett barn,
hon sofver hvar natt på sin fostermoders arm.»
4. «Och får jag ej tala vid liten Kristine,
så skall jag låta hugga hufvudet af dig.»
5. Guldsmeden gick för sin dotter in:
«Konungen vill låta hugga hufvudet af mig.»
6. «Förrän han detta göra må,
förr skall jag nu till konungen in gå.»
7. Så klädde de henne i silkesömmad särk,
som femton jungfrur hade haft i verk.
8. Så drogo de på henne klädningen blå,
många guldvippor i fällarne låg'.
9. Så drogo de på henne en tröja af guld,
och förklädet var af demanternas full'.
10. Så gick hon sig till konungen in.
«God dag, god dag, du liten Kristine!»
11. Han tog guldkannan uppå sin hand:
«Behagar liten Kristine att dricka en gång?»
12. «Icke är jag törstig, jag det ej säga må,
men konungens skål jag dricker ändå.»
13. Han tog liten Kerstin i snöhvitan hand:
«Behagar liten Kristine träda dansen med mig?»
14. «Inte kan jag dansa, jag det ej säga må,
men dansen med kungen jag träder ändå.»
15. När hon hade dansat tre gånger omkring,
så fick hon så ondt och så bleker en kind.
16. Så gick hon sig uti stenstugan in,
der födde hon sig så litet ett kind.

17. Kungen klappar på dörren med fingrarne små:
«Liten Kristine drag du låset ifrån!»
18. «Inte kan jag taga låset ifrån;
här passar ej för någon ungarl in gå.»
19. Kungen hade fingrar både hvita och små,
sjelfver så drog han då låset ifrån.
20. Han klappar liten Kerstin på snöhvitan kind:
«Säg mig, hvem är fader till lille sonen din?»
21. «Så sant mig Gud hjelpe uti all nöd,
jag vet ej om han är lefvand' eller död.
22. Min fader han var en så underlig en man,
han bygde mig ett hus långt nere vid strand.
23. Sju timmermän han stälde dertill,
den åttonde är fader till lille sonen min.»
24. Han klappad' liten Kerstin på snöhvitan kind:
«Hvad gaf han då dig för äran din?»
25. «Han gaf mig en harpa utaf gull,
på den jag skulle spela, då jag var sorgfull.
26. Han gaf mig en silkesydd särk,
den hafver jag slitit med sveda och värk.
27. Han gaf mig två guldspända skor,
dem hafver jag slitit med möda och oro.
28. Han gaf mig en silverbunden knif,
Krist gifve den satt i hans unga lif!»
29. «Håll upp, håll upp, du liten Kristine,
ty sjelf är jag fader till lille sonen din!
30. Jag gaf dig en harpa utaf gull,
derpå du skulle spela, då du var sorgfull.
31. Jag gaf dig den silkesyddas särk,
som du hafver slitit med sveda och värk.

32. Jag gaf dig de guldspända skor,
som du hafver slitit med möda och oro.
33. Jag gaf dig en silfverbunden knif,
men Krist bevara båda våra unga lif.»
34. Han tog liten Kerstin uti sin famn,
gaf henne guldkrona och drottninganamn.
35. Förr så har hon varit i guldsmedens gård,
men nu regerar hon i konungens hof.
— Riddar Ola. —

19. Sven Svanevind.

(Raus socken.)

1. Sven Svanevind går sig åt vägen fram,
der mötte han en vallareman.
2. «Ack, hör du vallareman, hvad jag säger dig:
kan du på spørsmålet mitt svara mig?»
3. «Spørsmålet hafver jag väl icke lärt;
men jag hafver slagit kung Viso i hjäl.»
4. «Och hafver du slagit kung Viso i hjäl,
så hafver du slagit min broder i hjäl.»
5. Herr Svanevind han drager sitt blankgula svärd:
«Nu skall du få en ömkelig färd!»
6. Så hugger han honom i stycken så små,
som lindeblad på marken, när löfven falla af.
7. Sven Svanevind han går sig lite bättre fram,
der mötte han en annan vallareman.
8. «Ack, hör du vallareman, hvad jag säger dig:
kan du på spørsmålet mitt svara mig?

9. Hvilket är rundare, än rundaste hjul,
och hvaruti hvila de fagraste djur?
 10. Och hvilket är hvitare än svanen,
och hvem ropar högre än tranan?»
 11. «Solen är rundare, än rundaste hjul;
i himmelen der hvila de fagraste djur.
 12. Englarne är' hvitare än svanen,
och åskan ropar högra än tranan.»
 13. «Säg då, hvem bygger den bredaste bro,
och hvar ständar fisken som stridast i flod?
 14. Och hvar går vägen den breda,
och hvar stannar men'skan, den leda?»
 15. «Isen den bygger den bredaste bro,
der under står fisken som stridast i flod.
 16. Till helvetet går vägen den breda,
och der stannar men'skan, den leda.»
 17. «Hvilket är svartare, än svartaste kol,
och hvad flyger snabbare än lärkevingar små?
 18. Och hvar hafver solen sitt säte,
och hvar ligger dödan mans fjäte?»
 19. «Syndaren är svartare, än svartaste kol,
och tanken flyger snabbare än lärkevingar små.
 20. I vester hafver solen sitt säte;
i öster ligga dödan mans fjäte!»
 21. «Och kunde du detta, så kan du väl mer!»
De kämparne slogos i dagarne tre.
 22. Så tager Sven Svanevind en guldring af sin hand,
den gaf han den lille vallareman.
-

20. Harto och Rosa.

(Raus socken.)

1. Harto han talade till Rosa sin:
 «Vill du vara mitt väna vif?»
 — Vinner väl, vinner väl öfver rosor och så liljor. —
2. «Hur skall jag kunna vara ditt väna vif,
 jag är så fattig och du är så rik?»
3. «Tala du sakta sådana ord,
 här ståndar min fader och lyssnar på oss!»
4. Kungen sände Harto till främmande land,
 så gaf han skön Rosa en annan till man.
5. Bröllopet stod uti dagarna två,
 men inte ville bruden åt sängen gå.
6. Bröllopet stod uti dagarne tre,
 då togo de den bruden med våld och ve.
7. «Skall jag mig nu åt sängen gå,
 så vill jag mig först utom fönstret gå.»
8. Rosa hon gick nu den långa natt,
 hon gick tills hon fick sin Harto fatt.
9. De talte så mycket om kärlekens band
 till dess de voro döda uti hvarandras famn.
10. Strax gick der ett bud för konungen fram:
 «Rosa ligger döder i Hartoens famn.»
11. «Hafva de nu gjort mig detta knep,
 så skall jag väl göra dem ett annat streck.
12. De ska nu begrafvas på hvar sin dag,
 på hvar sin sida om kyrkotak.»
13. Der växer en lind på hvar deras graf,
 den växer så högt öfver kyrkotak.

14. Den växte så högt öfver kyrkokam
till dess det ena bladet tog det andra i famn.
— Vinner väl, vinner väl öfver rosor och så liljor. —
-

21. Herr Peder.

(Raus socken.)

1. Herr Peder han gångar sig i kammaren in,
der kläder han sig uti skinn,
så gångar han sig för sin fostermor att stå:
«Ack, säg mig hvilken död jag skall få!»
2. «Icke så blifver du på sotesäng död,
ej heller blir du slagen uti krig;
men akta dig väl för böljan den blå,
att den icke förkortar ditt lif!»
3. Herr Peder han gångar sig neder till strand,
allt neder till böljan den blå;
der lät han bygga sig ett skepp, som var nytt,
det bästa som på hafvet mände gå.
4. Det skeppet det var utaf almenaträ (almträ)
och masterna de voro lika så,
men flöjlarne, som der ofvan uppå satt,
de voro af det rödaste guld.
5. «I dag så vilja vi dricka
allt medan vi öl kunna få;
i morgon så vilja vi segla,
om vinden den vill med oss gå!»
6. Der var både skeppare och styresman
till att föra detta skeppet ifrån land,
så glömde de både Gud fader och Guds son
och så den Helige and'!

7. De seglade i en dag, de seglade i två,
de seglade i dagarne tre;
men när de kommo på villande haf,
så begynte detta skeppet till att stå.
8. Styrmannen var en förståndiger man,
han talte förståndiga ord:
«Kom låtom oss falla för masterna ned
och göra vårt skriftermål!»
9. Kaptenen var ock en förståndiger man,
han talte förståndiga ord:
«Kom låtom oss kasta guldtärning om bord,
låt oss se hvem den synden hafver gjort!»
10. Den första gången tärningen på tärnebordet sprang
allt mellan de sjöfarne män,
den lotten den föll på herr Peder då,
som låg uti skeppet och sof.
11. Den andra gången tärningen på tärnebordet sprang
allt mellan de sjöfarne män,
den lotten han föll på herr Peder igen,
som låg uti skeppet och sof.
12. Den tredje gången tärningen på tärnebordet sprang
allt mellan de sjöfarne män,
den lotten han föll på herr Peder igen,
den unge konungason.
13. «De klosterna hafver jag röfvat,
de kyrkorna hafver jag bränt
och mången ärlig skön jungfru
både heder och ära bortskämt.
14. Om någon utaf eder skulle komma i land
och min fostermor hon frågar efter mig,
så säg, att jag tjenar på konungens gård
och har penningar och står mig mycket bra.

15. Om någon utaf eder skulle komma i land
och min fästemo hon frågar efter mig,
så säg, att jag hvilar under böljan den blå,
och bed henne, att hon gifter sig!»
16. Herr Peder han svepte en blå kappa om sig,
då han sprang uti böljan den blå,
och när han var kommen i hafvets djup,
så begynte detta skeppet till att gå.

22. Den falska tärnan.

(Raus socken.)

1. En jungfru tog fem fröknar uti lära.
— Vid de rosor vi lofva. —
«I akten eder väl för de herrar och adelsmän,
— me'n de andre de sofva.» —
2. Jungfrun inom kammardörren steg,
der födde hon två rosenröda kind'.
3. «Hade jag mig en huld och trogen vän,
som kunde gå till herr Adelkind i kväll!»
4. Svarade tärnan i klädningen blå:
«Vill der ingen annan, så kan jag väl gå.»
5. När hon kom till herr Adelkinds port:
«Sitten I här vid gulddukadt bord!
6. Sitten I här och skrifven, ändå
er hustru har födt barn, som hundvalpar små.
7. Sitten I här vid gulddukadt bord,
er hustru har födt barn, som den svartaste jord.»
8. «Har hon födt barn, som den svartaste jord,
hon skall ändå sitta vid gulddukadt bord.

9. Har hon fått barn, som hundvalpar små,
ju mera godt skall hon hafva ändå.
 10. Bed henne hon bär ut de bolstrarne grå;
nu måste hon hvila på dunbäddar blå!
 11. Bed henne hon släcker ut de små talgljus;
hon måste nu bränna de tjocka vaxljus.
 12. Här hafven I en pokal vin;
säg henne att hon skall ej mer dricka vann.»
 13. När tärnan hon kom till Jungfrudam,
så drack hon vin och fylde i vann.
 14. «Här, jungfru, hafven I en pokal vann;
han bad I skullen dricka den och aldrig vin.
 15. Han bad I skullen bära ut bolstrarne små,
I måsten nu hvila på stickor och strå.
 16. Han bad I skullen släcka ut de små talgljus;
I måsten nu sitta i mörkaste hus.
 17. Han bad I skullen både sörja och kvida,
ty aldrig han tänkt att till eder mera rida.»
 18. «Hade jag mig en silfverbunden knif,
så skulle jag snart göra ända på mitt lif!»
 19. Så klappade hon barnen på rosende kind:
«Gud tröste eder små, som moderlösa bli!»
 20. «En silfverbunden knif, den kunnen I väl få,
men intet vill jag svara för edert lif ändå.»
 21. Tärnan nu ut ur kammardörren steg:
«Håll upp, falska tärna, här har du mannen din!»
 22. Så slog han henne på bleknande kind,
— vid de rosor vi lofva. —
Se'n satte han henne kvicker (levande) i jord,
— me'n de andre de sofva. —
-

23. De två konungadöttrarna.

(Norrhviddinge socken.)

1. Der kommo två flickor gångandes fram,
— två rosor, två ädeliga blommor, —
så mötte de på vägen en gråhårig man.
— Ifrån Frankrike äro vi komna. —
2. «God dag, god dag, I gråhåriger man,
är detta rätta vägen till konungens gård?»
3. «Ja, det är rätta vägen till konungens gård,
men konungen är ej sjelf hemma i år.»
4. «Är intet konungen sjelf hemma i år,
så är väl drottningen hemma och svarar för sitt hof.»
5. «God dag, god dag sköna drottningen vår,
behöfver hans majestät tjenstefolk i år?»
6. «Hans majestät är ej sjelf hemma i år,
men hvad är det för en syssla som I kunnen ta er på?»
7. «Intet kunna vi brygga och intet kunna vi baka,
men alla sorter silke kunna vi väl ihopmaka.»
8. Drottningen hon gick sig åt salen der in,
der tog hon fram flera silkesnystan fin'.
9. De satte i väfven, och det gick i fläng,
de satte på skeden, och det gick i sväng.
10. Den yngsta hon trädde på sked och på skaft,
den äldsta hon slog det första slaget med kraft.
11. Det första slaget hon uti silkeväfven slog,
der satte hon i skön måne och sol.
12. Det andra slaget hon uti silkeväfven small,
der satte hon uti drottningens namn.
13. Det tredje slaget hon uti silkeväfven väf,
der satte hon i både foglar och trä'.

14. Hon lade denna duken på drottningens bord,
der fick hon se skön måne och sol.
15. Hon lade den duken på drottningens arm,
der fick hon se drottningens namn.
16. Hon lade den duken på drottningens knä,
der fick hon se både foglar och trä'.
17. «Den yngsta vill jag gifva halfva mitt land,
den äldsta vill jag gifva min ende son till man.»
18. «Nej, det är intet bruket uti vårt land,
att syster får sin egen bror til man.»
19. Så blef der stor glädje i konungens hus,
de tände upp lantärnor, facklor och ljus.
20. «Men hvad är ni för en moder så hård,
som sålde oss till sjörå för tio tunnor guld?»
21. Så blef der stor glädje i konungens land,
när de fingo igen två förlorade barn.
22. «Men hvad ha ni ätit denna långa tiden då?»
«Ormar och grodor, det kan ni väl förstå!»
23. Så blef der en stor glädje när kungen kom i land,
— två rosor, två ädeliga blommor, —
fick han taga tvänne kära döttrar i sin famn.
— Ifrån Frankrike äro vi komna. —

24. På högan berg.

(Asmundtorps socken.)

1. Jungfrun hon gångar sig på högan berg,
hon skådar i djupan dal,
der fick hon se ett gångande skepp,
som fullt med grefvar var.

2. Det var den yngste grefven,
som uppå skeppet var,
han ville den jungfrun trolofva sig,
så unger som han var.
3. Och ungersvennen drog utaf guldringarne fem
och satte på jungfruens hand:
"Trolofvar du mig, skön jungfru fin,
det är vårt kärleksband?"
4. "Hvad skall jag väl säga för moder min,
när som jag kommer hem?"
"Ack säg, ack säg, du lilla vän,
du hittat dem i grön äng."
5. "För moder min att ljuga,
det går slätt intet an;
långt bättre att tala sanningen:
Det är vårt kärleksband."
6. När ett år var förlidet
tog jungfrun en annan vän;
den hon tillförne älskade,
hon älskade honom än.
7. När tre år vor' förlidna
kom ungersven igen.
Så gånger han sig till moder sin:
"Hur mår allra kärestan min?"
8. "Du har varit för länge bortrester,
i dag står din käresta brud:
Men hvem som blifver vännen din,
det vet allena Gud."
9. Ungersven han gånger sig i kammaren in,
han kammar och han krusar upp sitt hår,
så gånger han sig till bröllopgård',
allt der som bröllopet står.

10. Ungersven tog bruden i snöhvitan hand,
han dansade golfvet omkring;
så sakta som de dansade,
så bleknade hon på kind.
 11. «Min vän, hvarför är du så bleker
och icke något röd?» —
«De hafva ej talat sanningen;
de ha sagt att du var död.»
 12. Ungersven gångar sig i kammaren in,
slår dörren i lås om sig,
så sätter han sig på förgyllande stol
och skref det långa bref.
 13. När brefvet det var skrifvet
och timmen var förbi,
så drager han ut sitt förgyllande svärd
och ränner i sitt lif.
 14. När blodet det började att rinna
i strida strömmar ned,
då «lucker» han opp sin kammaredörr,
bad sköna jungfrun se.
 15. «I himmelen, i himmelen,
i himmelens trånga port,
der får du en gång svara för
hur illa du har gjort!»
 16. Ack, hören I flickor så unga,
hur fareligt det är,
att tala med falska tungor
och ha en annan kär.
-

25. Jungfrun och Necken.

(Tofta socken.)

1. Jungfrun tog sin bössa och så sin lille hund,
så gångar hon sig uti rosendelund,
de rosor och de liljor att beskåda.
2. Hon plockade de blomster, både hvita och blå,
så redde hon en bädd att hvila uppå,
och det var under linden den gröna.
3. Och fram kom der en ungersven, tog jungfrun i sin famn.
"Kom, låt oss båda hvila på blomstersängen varm,
kom låt oss hvila här under linden!"
4. Jungfrun stod upp, hon slarfvar upp sitt hår.
"Gud nåd' mig arma jungfru för de ord jag talt i går,
nu hafver jag min ära allt förlorat!"
5. Ungersven stod upp, tog jungfrun vid sin hand:
"Kom, låt oss sofva längre, me'n sängen den är varm,
kom låt oss sofva till det blir dager!"
6. Jungfrun steg upp, hon krusar upp sitt hår.
"När viljen I mig föra uti er egen gård,
att vi kunna bröllopet hålla?"
7. Och när sko' vi baka och när sko' vi brygga
och när sko' vi vänner och fränder till oss bju'
och när så sko' vi bröllopet hålla?"
8. "Sjelf får du baka och sjelf får du brygga
och sjelf får du vänner och fränder till dig bju'
och sjelf så får du bröllopet hålla.
9. Mitt hus det är bygdt allt under en bro,
dit ingen kan segla, dit ingen kan ro,
ej heller låna hus under natten.

10. Jag är väl ingen ungersven, fast eder tyckes så;
jag är en liten båtsman under böljan den blå;
jag bygger mitt hus under isen.»
11. Ungersven steg i skeppet och rodde ifrån land,
han lemnar den jungfru kvar uppå strand,
hon faller så sorgfulla tårar.

26. Jungfruns död.

(Asmundtorps socken.)

1. En jungfru har sofvit hos en greffe i natt,
från aftonen allt intill morgon.
— För falla lalalalla lalla lalla la,
från aftonen allt intill morgon. —
2. När som den jungfrun hon vaknade
begynte hon bitterligt att gråta.
3. «Gråt icke du, skön jungfru min,
jag vill din ära betala.
4. Stalldrängen min den vill jag gifva dig
och dertill tolfhundrade dukater.»
5. «Får jag icke greffen sjelf,
så reser jag till min kära moder.»
6. När som hon kom till sin moders gård,
så stod hennes kära moder ute.
7. «Hur har det gått för dig, kär dotter min,
hur har det gått dig uppå vägen?
8. Ack, vill du ha vin, ack, vill du ha mjöd,
ack, vill du ha sötaste muskaten?»
9. «Jag vill ej ha vin, jag vill ej ha mjöd,
jag vill ej ha sötaste muskaten.

10. Ack, moder min, ack, moder fin,
I reden mig en säng utaf silke!
11. I reden den sängen båd' mjuk och bred,
att två deruti kunna ligga!
12. Ty det har gått mig så, ja, det har gått mig så,
att jag ett foster skall föda.»
13. Grefven han drömde om natten en dröm,
att tårar på kinden mände rinna.
14. Grefven han talar till stalldrängen sin:
«Hvad mände den drömmen betyda?»
15. «Den drömmen, den drömmen, den bådär väl sorg,
att jungfrun hon grämer sig till döden.»
16. Grefven han talar till stalldrängen sin:
«Du sadlar mig upp ett par hästar.»
17. Den ene till mig, den andre till dig,
så rida vi till min sköna jungfru!
— För falla lalalalla lalla lalla la,
så rida vi till min sköna jungfru.» —
18. När de hade ridit ett stycke vägen fram,
så hörde de klockorna ringa.
— O, ack hvad sorg, o, ack hvad sorg,
hvad sorg mände detta väl vara? —
19. När de hade ridit ett stycke längre fram,
så sågo de grafvarena gräfva.
20. «I grafvare min', I grafvare fin',
för hvem reden I denna grafven?»
21. «Vi reda den graf för en ros så skön,
som snart skall mullna uti jorden.»
22. När som de ridit ett stycke längre fram,
så sågo de bärarne bära.

23. «I bärare min', I bärare fin',
hvem bären I uppå den båren?»
 24. «Vi bära en ros, både fager och fin,
som sörjt sig allt intill döden.
 25. Vi bära en jungfru Elisabet,
som blifvit så illa bedragen.»
 26. Då drog han med hast ut sitt blanka svärd
och stack det uti sitt hjerta.
 27. «Förr hafver hon fått lida stor nöd,
nu lider jag en stor smärta.
 28. Förr hafver hon fått lida stor sorg,
nu lider jag stor kvida.
 29. I grafvare, reden den grafven så bred,
att tre der uti kunna hvila!»
 30. Så togo de grefven, så blodig som han var,
och lade'n vid jungfruens sida.
— O, ack hvad sorg, o, ack hvad sorg,
hvad sorg månne detta väl vara! —
 31. Uppå deras graf der sattes en sten,
en sten med förgyllande bokstäfver.
— För falla lalalalla lalla lalla la,
en sten med förgyllande bokstäfver. —
 32. Uppå deras graf uppväxte en lind,
hvars blad tog' hvarandra i famnen.
— För falla lalalalla lalla lalla la,
som tog' hvarandra i famnen. —
-

27. Den svekfulle.

(Säby socken.)

1. «Om alla berg och dalar voro röda som guld
och vattnet var vändt uti vin,
allt detta vill jag våga för dig, min lilla vän,
om du blir allra kärestan min.»
2. «Är det din fulla mening, som du talat har med mig,
att du håller mig så hjerteligen kär,
så vilja vi resa hem till min kära far och mor
och fråga, när trolofningen skall ske.»
3. «Jag var väl hemma hos din kära far och mor i går,
men de svarte mig alldeles nej;
men kan nu icke jungfrun taga råd utaf sig sjelf
och resa långt bort ur landet med mig?»
4. «Ack, hur skulle jag kunna taga råd utaf mig sjelf,
resa långt bort ur landet med dig;
när som vi komma uti det främmande land,
så kan hända du öfvergifver mig!»
5. «Hur skulle jag våga att svika dig,
du är ju ingen fattig mans barn,
förr skall jag låta hugga mitt hufvud utaf
allt till mitt halsben.
6. Han, Kristus, svek väl icke på korset der han led,
långt mindre så sviker jag dig.» —
«Men när som vi kommo i det främmande land,
jo visserligen svek han mig.»
7. Jungfrun föll uppå sina bara knän
och bad ju så innerligt till Gud,
att vännen måtte komma på hennes faders gård
och vara både halter och lam.

8. «Ack, hur skulle jag kunna komma på din faders gård
och vara både halter och lam,
jag, som hafver sadlar utaf rödaste guld
och betsel utaf hvitaste silf'!»

9. Och ungersven slog upp sitt snöhvita armlin,
slog jungfrun på blekblommad kind:
«Och aldrig skall du följa en riddare af land
förrän han gifvit troheten sin.»

10. «Ja, om jag upplefde den dagen,
jag öfvervinner all min harm,
så lefver jag väl den dagen,
jag ser dig både usel och arm.

11. Ja, om jag upplefde den dagen,
jag öfvervinner väl sorgen min,
väl ser jag dig komma uppå min faders gård
och vara både lamer och blind.»

12. När sju år och sju dagar voro gångna förbi,
så hörde Gud den jungfruens bön,
så kom der en tiggare till hennes faders gård,
han var både halter och lam.

13. «Ständer upp, ständer upp, mina söner båda två
och gifven eder fader en bit bröd,
jag minnes så godt, som det var i samma stund,
då du svarte mig, du led ingen nöd.

14. Ständer upp, ständer upp, mina söner båda två
och gifven eder fader ett glas vann (vatten)
jag minnes så godt, som det var i samma stund,
då du svek mig i främmande land.

15. Ständer upp, ständer upp, mina söner båda två
och gifven eder fader ett glas vin,
jag minnes så godt, som det var i samma stund,
då du var allra kärasten min.»

16. Och jungfrun tog upp sitt armhvita lin,
slog honom på blekblommad kind:
«Och aldrig skall du följa en riddare af land
förrän han svurit troheten sin.»
17. «Är det han, som svek dig i främmande land,
så skall du få begråta hans död!»
Så tog hennes fader sitt förgyllande svärd
och högg tiggarens hufvud utaf.
18. Om blodet det vore än aldrig så tunt,
så likväl är det tjockare än vann;
om bäckarne de voro än aldrig så små,
likväl rinner der vatten utaf.

28. Skön Anna.

(Helsingborg landsförsamling.)

1. De röfvare bodde allt uti en skog
emellan två konungarike';
de röfvad' bort skön Anna, det konungabarn,
i verlden ej fans hennes like.
2. De vindad' henne upp och de vindad' henne ner,
för guld och för ädlaste stenar,
så kom der en konung från främmande land,
han köpte sig henne till handa.
3. De lefde tillsamman i åtta runda år,
sju söner de hade tillsamman;
det nionde året ville kungen resa bort
och fästa sig en fru och furstinna.
4. Skön Anna hon går för hans moder att stå.
— Svärmoder hon mände henne kalla. —
«Viljen I bedja er son, att han må
med mig sig trolofva med ära!»

5. Svärmodern hon svarade skön Anna så:
 «Helt gerna vill jag detta göra,
 ty aldrig trolofvar min son sig en mö,
 som kärare än I mig månd' vara.»
6. Furstinnan hon talte till konungen så:
 «Din äkta brud skön Anna må vara,
 ty då så blifva edra söner sju
 till kungliga barn allt med ära.»
7. Konungen svarade sin moder så:
 «Det kan så slätt icke hända;
 skön Annas släkt jag ej känna må;
 hon sjelf blef mig såld till handa.»
8. Den herre han låter de brefven gå ut,
 han låter de bröllopsbrefven skrifva:
 En annan han skulle sig fästa till brud,
 hans drottning hon skulle då blifva.
9. Skön Anna hon går för hans moder att stå:
 — Svärmoder hon henne mände kalla —
 «Får jag mig gånga på högan berg
 och skåda den brudeskaran komma?»
10. «Ack ja, ack ja, det må du väl få,
 det mände du göra så gerna,
 ty du har varit så upprigtig mot mig,
 att i verlden ej finnes din like.»
11. Skön Anna sig gångar uppå högan berg,
 der skådar hon den brudeskaran komma:
 «Gifve det Gud i himmelrik
 att mitt hjerta det nu ville brista!»
12. Skön Anna hon gångar i högan loft;
 hon hör de riddare så bålde.
 «Hjelpe nu Gud Fader i himmelrik
 att jag mände min käraste behålla!»

13. Skön Anna hon talar till hans moder så:
— Svärmoder hon henne månde kalla —
«Får jag nu gånga mig i brudesalen in,
min herres unga brud att skåda?»
14. «Ack ja, ack ja, det må du väl få,
i brudehuset må du få gånga;
tag du din skönaste skrud uppå;
dina söner och tärnor dig må följa.»
15. Skön Anna hon in om dörren steg,
hon var klädd i skarlahanet röda,
hennes sju söner före henne gick;
hon kände stor ångest och möda.
16. Skön Anna hon gångar sig till brudparet fram
med sina sju söner att stånda,
de buga och de niga för unga bruden fin,
men mest för sin konung och fader.
17. Skön Anna tager silfkannan i hand,
för bruden hon började att skänka;
tårarne henne på kinderna rann,
som perlor, så månde de blänka.
18. Bruden hon går för sin brudgum att stå,
hon sade: «Konung, min herre,
hvar kommer den sköna jungfrun från,
hvi gråter hon nu väl så svåra?»
19. «Hören I, kära bruden min,
jag vill er för sanning nu säga;
hon är min systerdotter fin,
är kommen ifrån främmande landet.»
20. Och konungen talar till unga bruden sin:
«Min nådiga fru och furstinna,
hvad lofven I gifva den jungfru fin,
att I hennes vänskap må vinna?»

21. «Jag gifver väl henne en gåfva god,
min nådige konung och herre:
jag gifver henne mina gamla skor,
dem är hon ej för goder till att slita.»
22. «Gifven I henne edra gamla skor,
dem är hon allt för goder till att slita,
ty hon hafver sofvit så ofta på min arm
och varit mig så trofast en kvinna.
23. I månde henne gifva gåfvor god',
om I nu min vänskap vill vinna,
ty hon har gifvit mig söner sju;
för dem hennes tårar månde rinna.»
24. «Så vill jag gifva henne gåfvor så rik',
att jag eder vänskap må vinna;
jag gifver henne mina kvarnar sju,
de ligga öfver Rin den breda.
25. De kvarnar de äro så väl belagd',
de äro så väl beprydde,
och det vill jag eder säga för sann,
de mala kanel och hvete.»
26. Konungen talte till skön Anna så:
«Anna, du dägeliga kvinna,
hvad vill du gifva min unga brud i dag,
att du hennes vänskap må vinna?»
27. «Henne så gifver jag mina söner sju,
som jag med smärta hafver burit,
det är en gåfva, stor och rik,
de skola hennes tjänare vara.»
28. «Det är slätt ingen gåfva rik,
Anna, du dägeliga kvinna,
andra gåfvor du henne gif,
om du min vänskap vill vinna.»

29. «Så skall jag gifva henne en gåfva rik,
min nådige konung och herre:
Jag gifver henne edert eget lif,
det jag så nödigt vill umbära.»
30. «Det är slätt ingen gåfva rik,
Anna, du dägeliga kvinna,
du gifve henne ditt ädla guldspänn',
att du hennes vänskap må vinna.»
31. «Mitt ädla guldspänn' jag gifver ej bort;
det vill jag icke umbära,
ty det har jag haft allt sedan jag var barn
och blef ifrån min faders gård bortröfvad.»
32. Bruden hon talar till skön Anna då:
«Guldspännet jag mände väl känna,
det bars af min syster, som röfvad blef
och såld i de främmande länder.
33. De röfvare tog' henne då hon var barn,
ej mera vi henne mände skåda;
det fader och moder vålde stor harm,
de sörja henne än så svåra.
34. Du är, skön Anna, systemn min,
den ädlaste rosenblomma;
rätt aldrig glad var kär moder din
sedan du af landet månd' komma.»
35. Unga bruden stryker guldringen af sin hand,
guldkorset från halsen den hvita,
dem lade hon sakta i skön Annas hand:
«Gud låte eder lefva tillsammans!
36. Behåll du nu din herre sjelf,
er båda till glädje och gamman!»
Och nu blef der glädje i bröllopgård
när Anna blef med konungen vigd samman.

37. Den unga brud drog hem igen
allt till sin faders länder,
och henne följde kungens äldste son,
hvars moder var systemen skön Anna.

29. Den bortsålda.

(Asmundtorps socken.)

1. Der bodde en konung allt uppå en ö,
han sålde sin dotter för en liten bit bröd.
— Gud låt mig aldrig komma till det hedniska land
att förderfvas! —
2. Sjomännen de lade sina åror till att ro;
skön jungfrun hon vrider sina händer uti blod.
3. «Ack, hören I sjömän, I tölfven väl en stund;
jag väntar min fader ifrån rosendelund!
4. Ack, hör du min fader, du håller mig ju kär,
du säljer dina gårdar och löser mig igen?»
5. «Väl hafver jag gårdar, både fyra och fem,
men ingen vill jag sälja för att lösa dig igen.»
6. Sjomännen de lade sina åror till att ro;
skön jungfrun hon vrider sina händer uti blod.
7. «Ack, hören I sjömän, I tölfven väl en stund;
jag väntar min moder från rosendelund.
8. Ack, hör du min moder, du håller mig ju kär,
du säljer dina ringar, att lösa mig igen?»
9. «Ja, ringar jag hafver, både fyra och fem,
men ingen till att sälja och lösa dig igen.»
10. Sjomännen de lade sina åror till att ro;
skön jungfrun hon vrider sina händer uti blod.

11. «Ack, hören I sjömän, I töfven än en stund;
jag väntar min broder från rosendelund.
 12. Ack, hör du min broder, du håller mig ju kär,
du säljer dina hästar och löser mig igen?»
 13. «Ja, hästar det har jag, både fyra och fem,
men inga till att sälja och lösa dig igen.»
 14. Sjomännen de lade sina åror till att ro;
skön jungfrun hon vrider sina händer uti blod.
 15. «Ack, hören I sjömän, I töfven än en stund;
jag väntar min syster från rosendelund.
 16. Ack, hör du min syster, du håller mig ju kär,
du säljer dina armband och löser mig igen?»
 17. «Ja, väl har jag armband, både fyra och fem,
men inga till att sälja och lösa dig igen.»
 18. Sjomännen de lade sina åror ut att ro;
skön jungfrun hon vrider sina händer uti blod.
 19. «Ack, hören I sjömän, I töfven än en stund,
jag väntar min brudgum från rosendelund.
 20. Ack, hör du min brudgum, du håller mig ju kär?
Sälj dina guldkronor och lös mig igen.»
 21. «Guldkronor jag hafver, väl fyra och fem,
jag säljer de fyra, den femte får min brud.»
— Gud låt mig aldrig komma till det hedniska land
att förderfvas! —
-

30. Fången i Österrik.

(Asmundtorps socken.)

1. Der stod ett slott i Österrik,
det var så härligt utstofferadt,
ja, det var bygd utaf rödan guld, utaf rödan guld,
af marmorstenar var det muradt.
2. En fader reste till slottet fram,
han ville denna prakten skåda;
der fick han se sin käre son, sin käre son,
han satt der inne och var fången.
3. «Sitter du här, kär sonen min,
sitter du här så fången,
ja, femti famnar allt ned i jord, allt ned i jord
ibland de ormar och drakar!»
4. Den fader gick sig till kungen fram;
han ville denne fången lösa.
«De tio tusen gyllen ger jag dig, ger jag dig
för denne fångens blodsdroppar.»
5. «Tio tusen gyllen gäller ej
för denne fången att genlösa;
han bär guldkedjan om sin hals, om sin hals;
den har hans unga lif förlorat.»
6. «Han bär guldkedjan om sin hals,
den har han slätt intet stulit;
den har han fått af den jungfru fin, den jungfru fin,
som var med honom trolofvad.»
7. De ledde honom till platsen ut,
der gaf de honom sakramentet.
«Så räck mig nu din silkeduk, din silkeduk,
jag vill för dina ögon binda!»

8. Ack nej, ack nej, du mästerman,
låt mig få litet längre skåda!
Jag skådar snart slätt aldrig mer, slätt aldrig mer
med mina svartebruna ögon.»
9. Hans fader stod der nära vid
med bleka kinder och med våta.
«Skall du så dö, kär sonen min, kär sonen min,
jag skall din död då vedergälla!»
10. «Ack nej, ack nej, kär fader min,
du skall min död ej vedergälla;
ty själen kommer ej i pinan svår, i pinan svår,
för det jag lider så oskyldigt.»

31. Köpmansdottern.

(Örja socken.)

1. Der bodde en köpman vid Hamburga bro,
han hade en dotter, hon var ärlig, hon var tro.
Så kommer der en sjöman och ställer sig der fram,
han frågar sköna jungfrun, hvem hon hafva skall till man.
2. «Sjömannen vill jag älska, sjömannen vill jag ha,
sjömannen vill jag älska tills jag lägges i min graf.» —
«Du skall den aldrig älska, du skall den aldrig få;
i morgon klockan fyra skall jag honom ihjälslå.»
3. Om aftonen så sent, då kärasten han kom,
så klappar han på dörren med fingrarne fem:
«Statt upp, du sköna jungfru, du släpper mig väl in,
du vet ju att det är allra kärasten din!»
4. Jungfrun står upp, tager låset ifrån
och då hon honom ser blir hon hjerteligen glad.
Hon tog'en i sin famn och hon kysste honom så,
att alla deras sorger de månde förgå.

5. Om morgonen bittida, då sjömannen skulle gå,
hennes fader bakom dörren, han stod och passa på,
så drog han ut sin värja och stack uti hans bröst.
Den sköna jungfrun ropade: «Nu miste jag min tröst!»
6. Skön jungfrun hon frågar sin fader om förlof
i morgon klockan åtta i lunden att gå:
«Der så vill jag möta musikanterna fem,
och der så vill jag dansa och hålla mig så käck.»
7. «Hör du, min kära dotter, i lunden må du gå,
men inte får du möta de sjömännerna små;
du må det väl betänka, du är af högre stånd,
det passar dig långt bättre en köpmans son till man.»
8. Skön jungfrun hon skänker sig ett giftigt glas vin,
och det drack hon ut för allra kärasten sin:
«Ack, lägg mig i hans kista, ack lägg mig i hans graf,
der slumrar jag så sött till den stora domedag!»
9. Det mände väl gräma den fader och den mor,
som neka sina barn, den de hålla kär!
Det har jag sjelf erfärit uti min ålderdom,
jag nekade min dotter en sjöman till man.

32. Liten Kerstin och Dane-Peter.

(Tofta socken.)

1. Liten Kerstin ser sig i stallet in,
— hon säger hon vill till hof, —
der ser hon stånda gångaren sin.
— Hon säger, hon vill till hof att lära rida. —
2. Der skådar hon fålar, både bruna och grå,
den svarte hon lade guldsadeln uppå.
3. Så red hon sig till skraddare i by',
der låt hon skära munkekläder ny'.

4. Så red hon sig till konungens gård,
derute mände konungen stå.
5. Af hästen hon stiger, som liten småsven.
«Behöfver konungen en liten stalldräng?»
6. «Väl behöfver jag en liten stalldräng,
om blott jag hade stall och så en säng.»
7. Dane-Peter han stod konungen näst.
«För gångaren hans är der rum hos min häst.
8. Och rum hos mig kan svennen väl få,
der reda vi oss de sängarne två.»
9. I fem år red hon de fålar i äng,
der var ingen visste annat än hon var stalldräng.
10. I fem år red hon fålar till vann,
ingen visste annat än det var en hofman.
11. «Vår stalldräng har blifvit så hiskeligen fet,
han kan ej spänna sporrar när solen skiner het.»
12. Med hast kom der bud till drottningen ut:
«Vår stalldräng har blifvit så hasteligen sjuk.»
13. «Är vår stalldräng vorden så hasteligt sjuk,
så skall jag sjelf till honom gå ut.»
14. De lade liten Kerstin på bolsterna blå,
der först hon födde de sönerna två.
15. De svepte de barnen i hvitaste lin
och buro dem båda för konungen in.
16. Konungen talte och hjerteligen log:
«Kunna alla mina stalldrängar få sönerna två!»
17. Dane-Peter han föll uppå sina bara knä.
«Min hjertans fader förlåten I mig det!»
18. «Statt upp, Dane-Peter, tag kläder uppå,
i morgon så skall nu ditt bröllop få stå!»

19. Nu hafver liten Kerstin öfvervunnit sin harm,
nu får hon sofva säkert på Dane-Peters arm.
20. Nu hafver liten Kerstin öfvervunnit sin kvida,
— hon säger hon vill till hof, —
nu får hon sofva trygg vid Dane-Peters sida.
— Hon säger hon vill till hof att lära rida. —

33. Liten Kerstin och svinaherden.

(Norrhviddinge socken.)

1. Liten Kerstin hon går sig till svinaherdens dörr.
— Kom, fallera la la la lej, vallala lej, fallalla lej. —
«Stig upp, svinaherde, drag låset ifrå!»
— Kom, fallera la la la lej, vallala lej, fallalla lej. —
2. «Nej, inte så stiger jag upp ur min säng;
ej heller så drager jag låset ifrån.»
3. Liten Kerstin hade fingrar både nätta och små
och sjelfver så drager hon det låset ifrå?
4. Så sätter hon sig på förgyllande stol:
«Stig upp, svinaherde, drag af mina skor!»
5. «Nej, inte så stiger jag upp uti kväll;
ej heller så drager jag skorna af dig.»
6. Liten Kerstin blef vred vid alla dessa ord,
så hon sprang i sängen med strumpor och skor.
7. «Kan jag nu inte få nattaro för dig,
så skall jag i morgon väl klaga uppå dig.»
8. «Ja, klaga du för hvem du klaga vill,
ty jag är inte rädd för att svara dertill.»
9. Svinaherden gick sig för konungen att stå,
och när han kom in, då talte han så:

10. «Om dagen så drifver jag vall med dina svin,
om natten har jag ingen ro för dotteren din.»
 11. Konungen talar till småsvenner två:
«Hemten hit liten Kerstin för mig att stå!»
 12. Liten Kerstin hon kläder sig i silkekappan blå,
för det hon skulle för sin fader att stå.
 13. «Om dagen så drifver han vall med mina svin;
om natten har han ingen ro för kärleken din.»
 14. «Ja, väl har jag varit hos honom en gång,
men slätt ingen kärlek hos honom jag fann.»
 15. «Tycker du inte, hon är så god som du,
tycker du inte, hon kan blifva din brud?»
 16. Så kastar han af sig sina lappade skor;
guldsporrarne efter sig på golfvet han drog.
 17. Så kastar han af sig sin trasige rock,
då glimmade guldets öfver hela hans kropp.
 18. «Jag är slätt ingen svinaherde, fast I tänken så;
jag är den äldste kungason från Englands tron.»
 19. «Är du den bäste kungason från Englands tron,
i morgon så skall edert bröllop då stå.»
 20. Så tog han liten Kerstin och satte på sitt knä
— Kom, fallera la la la lej, vallala lej, fallalla lej, —
och femton guldringar han fäste henne med.
— Kom, fallera la la la lej, vallala lej, fallalla lej. —
-

34. Herr Jon.

(Kågeröds socken.)

1. Herr Lager han tjente i konungens gård,
— I varen väl mö —
i femton veckor och dertill ett år.
«Tjena troget!» sad' Jon.
— «Ja, om det skall kosta mitt rödaste guld,
jag följer!» sad' Jon. —
2. Han tjente der icke så mycket för lön,
ty konungens dotter var honom fast skön.
«Du blir narrad!» sad' Jon.
3. När som de årets siste dag såg',
då mände herr Lager bli konungens måg.
«Det var orätt!» sad' Jon.
4. De ledde den bruden åt kyrkogård,
på henne så undrade stora och små.
«Tycken I om 'na?» sad' Jon.
5. Bruden hon går sig i kyrkona in
med röda guldkronan och blekan kind.
«Håll dig friskt!» sad' Jon.
6. Bruden hon gångar sig i kyrkan fram,
hennes fägring prisad' både kvinna och man.
«Hon blir min!» sad' Jon.
7. Bruden i fägring för altaret står,
i röda guldkläder och utslaget hår.
«Jag håller dig kär!» sad' Jon.
8. De drucko i dagar, de drucko i två,
men inte ville bruden åt sängen gå.
«Sitt uppe!» sad' Jon.
9. De drucko i dagar, de drucko i tre,
än ville ej bruden åt sängen se.
«Håll ut!» sad' Jon.

10. Den fjërde dagen åt kvällen led,
men då ville bruden åt sängen se.
«Blir du sömnig?» sad' Jon.
11. Bruden hon går sig ur brudehus fort,
hennes tårnor drogo af henne strumpor och skor.
«Du har tröttnat!» sad' Jon.
12. Bruden hon lade sig i sängen ned,
herr Jon han lade sig så vackert bredvid.
«God afton!» sad' Jon.
13. Men hasteligt bud för herr Lager kom in:
«Herr Jon, han sofver nu hos bruden din.»
«De lära sladdra,» sad' Jon.
14. Herr Lager han blef fast ifrig i sinn',
så han både bleknad' och rodnad' på kind.
«Får du ondt?» sad' Jon.
15. Herr Lager han sprang öfver bredan bord,
att vin, öl och mat kring om golvet for.
«Färdas vackert!» sad' Jon.
16. I vrede herr Lager han fattar sitt svärd
och svor att dermed hugga herr Jon strax i hjäl.
«Det är rostigt,» sad' Jon.
17. Herr Jon kastar Lager hårdt mot en vägg,
så flugor och myggor förgylde hans skägg.
«Det var rätt!» sad' Jon.
18. Lager klappad' på dörren med fingrarne små:
«Statt upp, min brud, och drag låset ifrå!»
«Hon sofver,» sad' Jon.
19. «Skall jag än stå här ute tills dagen blir ljus,
i morgon vi två gå till konungens hus!»
— «Må göra!» sad' Jon.
20. När det blef dager och himlen blef ljus,
då gingo de båda till konungens hus.
«God morgon!» sad' Jon.

21. «Min nådigaste konung, ödmjukast jag ber
om lof att få lägga en klagan här ner!»
«Säg sant då!» sad' Jon.
 22. «Den harm, som mig kväljer mer än dödspilar sju,
är den, att herr Jon sofvit har hos min fru!»
«Jag har så gjort,» sad' Jon.
 23. «Efter I hållen henne båda så kär,
så skolen I kämpa med två skarpa svärd!»
«Jag vinner!» sad' Jon.
 24. Om middag till strid de på platsen mänd' gå.
I dag tro det gäller att mannelig' stå!
«Slå ifrån dig!» sad' Jon.
 25. Det första slaget, som de slogo till,
herr Jon slog till Lager, så han föll på knä.
«Du blir efter!» sad' Jon.
 26. Andra slaget de slogo för sann,
herr Jon slog till Lager, så blodet det rann.
«Torka af dig!» sad' Jon.
 27. Det tredje slaget, med vrede så svår,
herr Lager slog Jon ett dödligt sår.
«Det läkes väl,» sad' Jon.
 28. Fjerde slaget de slogo till mord,
herr Jon slog då Lager, att han föll till jord.
«Ligg stilla!» sad' Jon.
 29. Herr Lagers brud sade med glädje så:
— I varen väl mö —
«Jag fröjdas deraf, att herr Jon fick rå'!»
«Nu är du min!» sad' Jon.
— «Ja, om det skall kosta mitt rödaste guld,
jag följer!» sad' Jon. —
-

35. Bältet.

(Konga socken.)

1. Det var en söndagsmorgon, jag skulle till kyrkan rida,
 så tog jag på mig bältet mitt, ty jag skulle ut i
 världen vida,
 — Hej, ro i land! hej! ropade han, der känna de
 mig och de mina. —
 2. När jag kom till kyrkan fram, så band jag min häst
 vid en stätta.
 Så många som i kyrkan vor', de lyfte på hatt och hätta.
 3. När jag kom i kyrkan in, der var både gamla och unga;
 så många som mitt bälte såg, de glömde både läsa
 och sjunga.
 4. Presten stod för altaret och skulle på knä nedfalla,
 när han fick mitt bälte se, han glömde både Gud
 och alla.
 5. Presten bjöd mig oxar tolf, och alla voro de hvita,
 jag skulle dem ta för bältet mitt, men jag tyckte det
 var för litet.
 6. Kungen bjöd mig dottern sin och halfva kungariket,
 jag skulle dem ta för bältet mitt, men jag tyckte det
 var för litet.
 7. Det var en måndagsmorgon jag blef så galen i tankar,
 då bytte jag bort bältet mitt mot två gamla vantar.
 8. Det var icke så mycket med bältet mitt, som mången
 man väl tänkte;
 det var flätadt af sillafjäll och långa vidjelänkar.
 — Hej, ro i land! hej! ropade han, der känna de
 mig och de mina. —
-

36. Herr Magnus och backafruarna.

(Norrhviddinge socken.)

1. Herr Magnus han gångar sig åt rosendelund,
 åt rosendelund att spatsera,
 der mötte då honom backafruar tre,
 de helsade på honom så gerna:
 — «Min gode herr Magnus, trolofva du mej!
 Du svarar mig aldrig nej, utan jo, ja!» —
2. «Dig vill jag gifva en skjorta så fin,
 så fin, som någon riddare vill slita;
 inte skall hon vara väfd eller sydd,
 men virkad utaf silket det fina.
3. Dig vill jag gifva de oxaparen sju
 och alla sk'a de vara snöhvita;
 om du så rider genom kungarikén sju,
 slätt aldrig deras like du skall finna.
4. Dig vill jag gifva grå fålarne sju,
 som gångar uti rosenlunden;
 aldrig har der varit betsel i deras mun,
 långt mindre sadel på ryggen.»
5. «Den gåfvan, den gåfvan, den gåfvan var väl god
 om I voren kristeliga själar;
 men I ären utaf de mordiska mör,
 som alla menniskor vilja förföra.»
6. Den ena hon satt vid hufvudet och grät,
 den andra hviskad' honom i örat,
 den tredje hof upp så jämmerlig en sång,
 så både berg och dalar månne röras:
 — «Min gode herr Magnus, trolofva du mej?
 Du svarar mig aldrig nej, utan jo, ja!» —

37. Brudvalet.

(Fleninge socken.)

1. Der gingo två flickor i rosendelund,
att plocka de blommor så röda,
den ena var glad af hjertans grund;
den andra hon var fattig och bedröfvad.
2. Den rika hon talte till den fattiga så:
«Hvarför är du så sorgsen och bedröfvad;
hafver du mistat din fader eller mor,
eller har du förlorat din ära?»
3. «Inte har jag mistat hvarken fader eller mor,
och Gud han har bevarat min ära.
Men jag sörjer mest för den fager ungersven,
som vi båda hafva hållit så kära.»
4. «Hvad hjälper det du sörjer för den fager ungersven,
som vi båda hafver hållit så kära!
Nog tager han mig, som rikedomar har,
och låter dig, som fattig är, bortfara.»
5. Den ungersven han stod icke långt derifrån,
han hörde hvad de flickorna der talte,
då bad han en bön till Gud i himmelrik:
«Ack, säg mig hvilken af dem jag skall taga!»
6. Då hördes en röst ifrån himmelen ned:
«Den fattiga, den skall du taga;
hon har sin rikedom hos Gud i himmelen,
den blifven I värdiga båda.»
7. Ungersven han trädde ur busken fram,
han räckte den fattiga handen:
«Se, der är min hand, min ära och min tro
och dertill mitt redeliga hjerta!»

8. «O, ungersven! o, ungersven, hvad gjorde du nu,
som räckte den fattiga handen!
Hvi tog du icke mig, som rikedomar har,
och låter den, som fattig är, bortfara!»
9. «Om jag tager dig, som rikedomar har
och låter den, som fattig är, bortfara,
så går hon och sörjer i alla sina dar
och fäller många sorgfulla tårar.
10. Rikedomen den är ett lån utaf Gud,
men fattigdomen den är en gåfva;
den som riker är, kan snarlig' fattig bli;
den fattige kan rikedomar vinna.
11. Och äplet det växer så högt uti topp,
det måste dock till jorden nederfalla;
det växer så högt, det smakar så sött;
det smakar icke lika sött för alla.»

38. Jungfru Adelin.

(Raus socken.)

1. Adelin till lifvets källa går,
— Vinblad löfvas på lifvets träd —
Herren Kristus för henne står.
— Sjelf drager hon daggen af jorden. —
2. «Adelin, kan jag vatten här få?»
«Ja, om jag hade mina silf'skålar små.»
3. «Väl kan jag dricka af din snöhvita hand,
om aldrig du gifvit dig åt någon man.»
4. Adelin svor då vid sin Gud,
att aldrig hon fläckt sin oskuldsskrud.

5. «Adelin, Adelin svär icke så hårdt!
trenne barn du till världen fått.
6. Det ena med din fader kär,
det kastad' du i hafvet ner.
7. Det andra med din broder god,
det kastad' du i stridan flod.
8. Det tredje med din sockenprest,
dermed bedref du synden mest.»
9. Adelin föll på sina bara knä:
«Herre Jesus Krist, förlåt mig det!»
10. «Hur skulle jag kunna förlåta dig,
som stod och svor så hårdt mot mig?»
11. «Hvad straff skall jag då för detta få?»
«I sju år skall du i skogen gå.»
12. «Hvad skall jag väl då att äta få?»
«De vinbär uppå buskarne små?»
13. «Hvad skall till säng jag der väl få?»
«De hårda berg du hvile uppå!»
14. Skön Adelin sig åt skogen går,
der hunger och törst hon lida får.
15. Men när de sju åren gått omkring,
— Vinblad löfvas på lifvets träd. —
kom Adelin i paradiset in.
— Sjelf drager hon daggen af jorden. —

39. Himmel och helvete.

(Asmundtorps socken.)

1. «Nu hafver jag sett, det aldrig jag såg,
gråstenen han flyter och mannen sitter på.»
— Gud finnes under tiden. —
2. «Jag är ingen man, fast eder tyckes så,
jag är en Guds engel allt under himmeln blå.
3. I himmeln der är både fröjd och ro,
lycksalig är den, som i himmeln får bo.
4. Der sitta enkor och faderlösa barn,
sitta i himmelen hos Guds englar.
5. Der sitter den, som hafver hållit Hans bud,
sitter uti himmeln i härliga skrud.
6. Der sitter den, som lidit hafver nöd,
sitter uti himmeln i Abrahams sköt'.
7. «Och är du Guds engel under himmelen blå,
så säger du mig väl hur i helvetet tillstår?»
8. «Der sitter kvinnan, som slagit sin man,
sitter uti helvetet med svärd i sin hand.
9. Der sitter den, som flätade sitt hår,
sitter uti helvetet uti lågan svår.
10. Der sitter sonen, som bannade sin far,
sitter uti helvetet, men aldrig blir han glad.
11. Der sitter dottern, som bannat har sin mor,
sitter uti helvetet och aldrig får hon ro.
12. Der sitter den, som har bedrifvit hor,
sitter uti helvetet under domen stor.
13. Och väl kan den få nåder, som bedrifvit hor,
men aldrig får den nåder, som bannar far och mor.

14. Nu vill jag eder råda, hvar man på jorden bor,
som denna visa sjunger, han gifve akt uppå.»
— Gud finnes under tiden. —
-

40. Liten Kerstin och drottning Sofia.

(Norrhviddinge socken.)

1. Konungen och drottningen sutto till bords,
de talade så många skämtsamma ord.
2. Drottningen talte, till konungens harm:
«Liten Kerstin hon sofver på herr Peders arm.»
3. Konungen han talte till Håkan, sin dräng:
«Hemta mig hit liten Kerstin i kväll!»
4. Konungen han talte till småsvenner två:
«Hemten hit liten Kerstin, ty hon skall för mig stå!»
5. Liten Kerstin hon frågar sin stalldräng om råd:
«Hur skall jag kunna fram för min fader stå?»
6. «Tvätta dig först med det klara vin,
efter dig torka med hvit ärmelin!»
7. Liten Kerstin hon kläder sig i sammetsmantel blå,
silfverbältet spänner hon ofvanuppå.
8. «Röda gullbältet jag ej efterstår,
jag nöjer mig med ett silfverband.»
9. Håkan, konungens dräng, sadlad' gångaren grå,
så sätta de liten Kerstin derpå.
10. «Välkommen liten Kerstin till oss i kväll!
Nu skall du trötta ut mina hofmän.»
11. Hon tröttade ut en, hon tröttade ut två,
liten Kerstin hon var inte trötter ändå.

12. Hon tröttade ut fyra, hon tröttade ut fem,
hon tröttade ut alla konungens hofmän.
 13. Konungen han räcker snöhvit hand från sig:
«Kom hit, liten Kerstin, och trötta ut mig!»
 14. De dansade en, de dansade två,
liten Kerstin hon var inte trötter ändå.
 15. Drottningen räckte snöhvit hand från sig:
«Kom hit, liten Kerstin, och trötta ut mig!»
 16. Så dansad' de en, så dansad' de två,
hon tröttar ut drottningen likaså.
 17. «Gud nåde dig Sofia, i dag skall du dö,
ty du har förrådt den vänaste mö!»
 18. Drottningen hon räcker snöhvit hand från sig:
«Kom hit, liten Kerstin, byt gullbälte med mig!»
 19. De bytte gullbälte, de vaxlade snodd;
hvitaste mjölken på golfvet stod.
 20. Konungen talte till Håkan, sin dräng:
«Du hemtar mig hit stälpiskor fem!»
 21. Liten Kerstin hon föll för sin fader på knä:
«Ack, käre herr fader, I gifven mig det till!»
 22. «Ja, väl så kan jag gifva dig detta till.
Herren Gud i himmelen han gifve dig ock till!»
-

Ringdansar.

1. :|: Kom, kom fager ungersven,
och för oss båda i dansen! :|:
Den ena gifver jag en korg,
den andra för jag i min borg,
:|: och der blir glädje och ingen sorg,
och der skall bröllopet stånda. :|:

(Han tog in två i ringen, men slapp den ena och dansade med den andra.)

2. Hur du vänder dig och hur du vrider dig,
så laga att du har en trogen vän!
:|: ty snart så fly dina unga dagar, :|:
:|: och sen så komma de, :|:
och sen så komma de ej mer igen.

3. Det gläder mig af hjertans grund,
att femton skräddare väga ett pund
med sax och vax och nål och trä'
:|: och syringen på. :|:

(Ingen stod i ringen, men vid orden: sax och vax o. s. v. lyfte alla fingrarna i vädret och hoppade upp och ned i takt efter sången; vid de sista orden svängde sig hvar och en omkring på klacken.)

4. Haha och hiha! och vi ha krukor att sälja,
och vi ha stora och vi ha små,
och vi ha bruna och vi ha blå;
och vill du köpa, så kan du få,
för här ä' många att välja.

(Han, som stod i ringen, valde och tog en, de dansade under sången:)

Och haha och hiha, nu ha vi narrat den bonnen
(bonden),

vi sålde honom en kruka ny,
men den var sprucken i bannen (botten).

5. Du och jag voro tvänne,
men det skall icke vara länge.
Och ljug och ljug, tills du får skam,
men likaväl så går jag fram.
För vi ska dansa och svinga,
och katten har små vinga',
och hunden har en slickesnut,
och här går dansen in och ut
för alla flickor och svenner.

(Denna, liksom den efterföljande visan, sjöngs till lång- eller nigarepolskan, då en eller två började dansen med att först niga och buga för den, som föreställes vara mor eller far för alla dem, hvilka skulle deltaga i dansen; sedan nego och bugade de för hvarandra och för den, som hvarje gång ökade raden. För att vara riktig, måste alla, gamla och unga, deltaga i denna springdans, som bugtade sig i många svängningar inne i stugan, men då alla voro samlade i rad, gick igenom husets flesta rum, kök, förstuga, ut på gården och slutligen in igen i stugan.)

6. Höga träd de böja sig,
de må till jorden nederfalla,
och vackra flickor, förutan en,
det önskar jag eder alla.
Och alltså svingar jag mig om med min häst
allt på de grönaste vallar,
och alltså helsar jag goddag,
goddag, goddag eder alla!

Och gräset gror så väl i Torp,
som uti andra byar,

och väl får jag den jag skall ha,
 fast jag går ständigt och friar.
 Och alltså svingar jag mig om med min häst
 allt på de grönaste vallar,
 och alltså helsar jag goddag,
 goddag, goddag eder alla!

(Långpolska. Vid orden: Alltså svingar jag mig om med min häst, gjorde anföraren en stark svängning med hela raden.)

7. Skeppet seglar, vinden går
 och därför släpper jag mitt ankar.

(En näsduk kastades ned för en person i ringen, sången fortgick:)

Och hvem som har en hjertans kär,
 visst har han den i sina tankar.

(Hon sjöng:)

Och aldrig hade jag i världen tänkt,
 att någon mig skulle locka,
 men fram kom der en ungersven,
 han kallad' mig för sin docka.

Och när han kallad' mig dockan sin,
 hvad skulle jag väl svara
 än: Jag är din och du är min
 i alla våra dagar.

(Hon räckte honom händerna, de dansade med hvarandra, derpå gingo de, hand i hand, sjungande:)

Nu är det spordt så vidt i ort,
 att det har nått till fader,
 och fader min tog käppen sin
 och mig till spinnrocken körde.

(Atbörder, uttryckande de beskrifna handlingarne, beledsagade sången i detta och efterföljande vers:)

Och rocken satte jag för mitt knä,
 slätt inte kunde jag spinna;
 jag tänkte mest på min ungersven,
 jag skulle blifva hans kvinna.

så så
 mots
 dans
 med
 sölf
 ene
 tram
 paren
 väfv
 på tv
 under
 ena
 det f
 rad o

(Nu sjöngo de båda och dansade:)

Låt fader rasa som han vill,
må han karbasen mans svänga,
ty aldrig går du ur mitt sinn'
för alla världens ungersvenner.

8. Så väfva vi vadmal
och så slå vi tillsamman,
och väfva vadmal och slå tillsamman
och låta skälet gå rätt.

Så väfva vi rutor
och så knyta vi knutor,
och väfva rutor och knyta knutor
och låta spolen gå rätt.

Och våra getter och våra bockar,
de gnaga barken från trä',
och våra pigor och våra drängar,
de gå i vatten till knä'.
Jag tror de ä' galna,
och ja men ä' de valna.
Och våra pigor och våra drängar,
de gå i vatten till knä'.

(Först föreställes varpningen. De dansande gingo i ring på så sätt, att de gingo bakom den ene och framom den andre från två motsatta håll. Nästa tur sveptes och sölfvades väfräcken, då de dansande stodo på två rader; garnet gick genom väfskeden, då paret med höjda armar sprungo vid hvar sin sida om de nedböjda raderna; sölfningsen var den bekanta turen, då paret svängde om med den ene efter den andre i raden samt med hvarandra. Tredje turen var trampningen, då skaften föreställes gå upp och ned, i det alla paren vaxelvis kröpo under hvarandras armar. Fjerde turen var sjelfva väfvandet, då paren höllo hvarandra i båda händerna och, uppstälde på två rader, i liflig takt skjöto hvarandra baklänges och framåt, under det paren för hvarje slag med slagbordet ryckte fram, så den ena raden sprang nedåt, den andra uppåt. Femte turen rullades det färdiga vadmalet ur väfstolen, i det alla paren bildade en rad och den främste kröp under sin grannes arm och så framgent

tills alla de dansande stodo som en rulle, då den innerste på samma sätt började upprulla väfven, som i sista turen sträcktes och pröfvades derigenom, att alla paren, arm i arm, uppstälades i en enda ring, hvilken drogs, än åt det ena, än åt det andra hållet, tills någon mindre armstark person släppte kedjan.)

9. Jungfrun skulle till kvarnen fara,
goda gryn det skulle hon mala;
men när hon kom på hvitan sand,
der lossnade hennes säckaband,
och alla grynen i sanden.

(Ringan löstes och alla de dansande hukade sig ned. Mjölaren kom fram och sjöng med vredgad ton:)

Ja, rådde jag om den flickans rygg,
så skulle jag lära'na vara trygg
och plocka grynen ur sanden.

(Hon, som stod inne i den upplösta ringen, gick nu omkring och uppreste den ene efter den andre, sjungande:)

Vore jag kungens moder,
stod jag icke här och mole;
men nu är jag kungens syster,
jag maler när mig lyster;
brygger öl och mjöd och vin,
bjuder alla som komma in.

In, in broder min,
silkeskjortan får du fin,
när du kommer in.

Nej, nej, syster min,
falska äro råden din',
skam får jag på ryggen min,
när jag kommer in.

10. Dagen lider och solen skrider
och stjernorna de tändas upp igen,

men inte kan jag till vännen komma,
nej, hvarken åka, rida eller gå;
men jag får vänta till sol- och sommardag,
då jag seglar öfver böljan blå.

Jag såg i öster, jag såg i vester,
jag såg i söder och jag såg i nor (norr),
och många vackra flickor såg jag dansa,
men inte såg jag den jag såg i fjor.

Jag har ett äple uti min lomma,
det skall jag gömma till min lille vän.
Ack, om jag visste han ville komma,
han skulle få det i denna kväll!

Jag är så ledsen, jag börjar tröttna,
jag tror, jag öfvergifver allt i hop;
men får jag kärasten, så blir jag munter,
så skall jag roa er all' i hop.

(Orden till denna ringdans har utgif. hört i Håstenslöf; lekens
handling är mest glömd.)

Lekar.

1. Vattna gåsen.

Räfven satte sig i kakelugnsvrån; gåsen kom med ungarne efter sig i en rad, hållande hvarandra i kläderna, sjungande:

:|: «Vattna, vattna gåsen,
ty räfven är inte hemma.» :|:

Efter denna vandring kring rummet eller lekplatsen gick gåsraden fram till räfven och helsade: «God dag, Mickel!»

«Tack Smickel!» svarade räfven.

«Är räfven hemma i dag?» — Räfven svarade: «Ja, han ligger under ugnen och gnagar gamla gåsben. — Hurudant väder är det i dag?» — «Solsken och vackert, väder.» — «Fy, det är inte mitt väder,» svarade räfven. Gässen började åter sin vandring och sin sång, hvar på samma frågor och svar vexlades. Tredje gången svarade gåsen: «Det är snöslask och ondt väder.» «Det är mitt väder!» ropade räfven. Jagten börjades, räfven skulle taga den siste gåsungen i raden, och det tillhörde gåsen att, gående baklänges, hindra räfven att komma fram.

2. Bjuda till kattens bröllop.

En af de lekande förestälde katten, en hans tjänare; de andra råttorna. Tjenaren framförde bjudningen till hvar och en, och det ålåg honom, att till katten framföra svaren i alla de tonarter och med alla de miner, hvarmed

de gåfvos. Efter bjudningen frågades, om gästerna sjelfve togo knif och sked med sig; hvad slags förning de togo med sig o. s. v. Till slut sände katten återbud, men der-
 efter samlade sig alla råttorna, öfverfölla och åto upp
 honom, d. v. s. jagade honom ur rummet.

3. Skjuta hjort i kronans skog.

De lekande uppställes i ett led, flygelmannen till
 höger var «skogvaktare», den till venster var «hjort» och
 en tredje person «jägare». Denne frågade: «Får jag skjuta
 en hjort i kronans skog?» «Ja,» svarade skogvaktaren.
 «På hur många bakspår får jag gå?» Skogvaktaren be-
 stämde då, om eller huru många gånger (aldrig öfver tre)
 man fick vända och springa mot hjorten under jagten
 rundt kring ledet. Då hjorten var skjuten, d. v. s. blifvit
 vidrörd af jägarens hand, var det hans tur att blifva jägare.

4. Svarta grytan.

De lekande bildade en rad, hållande hvarandra i hän-
 derna. Två personer, stående midt emot hvarandra, höllo
 en duk upplyftad så, att alla i böjd ställning måste gå
 under den. Dertill sjöngs:

«Bro, bro bränna!
 Klockan slår elfva!
 Kalla ut och kalla in,
 kalla kungens dotter ifrån England!
 Var hon hvit som ett skinn?
 Var hon klädd uti lin?
 Fattig, fattig krigsman,
 lifvet skall du mista,
 den som kommer allra sist,
 hugg den å och kasta'n
 i den svarta grytan!»

Vid orden: Hugg den å! sänktes duken, och den, som då var under, gaf pant.

5. Borra guldäple.

De knutna händerna sattes ofvan på hvarandra i en hög stapel. Anföraren stack sitt finger i den öfversta handen och sade:

«Borra, borra guldäple, slå toppen af!» Den öfversta handen slogs ned tills blott en var igen. Då sade en af de lekande: «Borra längre ner!» — Anföraren svarade: «Jag kan ej.» — «Hvarför?» — «För äple.» — «Hvar kom äple?» — «Trilla träd.» — «Hvar kom träd?» — «Yxa hugg.» — «Hvar kom yxa?» — «Smed smidde.» — «Hvar kom smed?» — «Åt bröd.» — «Hvar kom bröd?» — «Ugn bakte.» — «Hvar kom eld?» — «Skog brann.» — «Hvar kom skog?» — «Vatten släckte.» — «Hvar kom vatten?» — «Oxe drack.» — «Hvar kom oxe?» — «Man köpte.» — «Hvar kom man?» — «Sådde hvet; men kråkor och ravnar åto upp det.» Den, som först talar, har kattlort på tungan; den, som först skrattar har beckiga tänder.

Den, som först gjorde detta, gaf pant, liksom det äfven kostade pant, att ej rätt kunna svara på ramsans frågor.

6. Liten lefver än.

En liten sticka antändes i ljuset, lågan blåstes ut och stickan med den lilla gnistan gick hastigt hand ur hand under utropet: Liten lefver än! Den, i hvars hand gnistan släcktes, gaf pant.

7. Horna.

Deltagarne i leken höllo en duk utspänd, i hvilken anföraren rörde med handen, sägande: «Jag rör och jag

kör; jag ramlar och jag skramlar; jag handlar och jag vandlar med bockhorn.» Nämde han ett djur, som hade horn, satta alla ett finger i vädret; men nämde han t. ex. åsnehorn, så sattes fingrarna nedåt. Fel mot denna regel gäldades med pant.

8. Tigga panter.

De lekande sutto eller stodo par om par, och två af männen eller gossarne gingo från det ena paret till det andra under sång:

«Godaften i mitt julastånd,
jungfru och ungersven!
Viljen I hvarandra hafva.

Först uti kammaren min,
sedan uti sängen min
söteligen att sofva.

Sof nu så säll och väl,
skyddad till kropp og själ;
dröm om din käraste.

Gif oss lite och låt oss gå,
derför ä' vi svenner två;
pant, pant vilja vi hafva.»

9. Lösa panterna.

De vid pantlekarne gifna sakerna förvarades af dertill utsedd person. Vid lekens slut samlades deltagarne kring pantgömmaren, som höll panten dold, medan han frågade den först udsedde pantdomarn: «Hvad skall den göra, som panten eger?» Domen fäldes raskt, panten framtogs och hölls öfver ett brinnande ljus, medan domaren ropade: «Jag sveder och jag bränner, hvem är den, som panten

känner?» Egaren underkastade sig utan prut domen. Sedan blef han den, som dömde vid nästa pant.

Ofta löstes en pant helt enkelt genom att kyssa eller klappa någon; men då med all pantlösning åsyftades ett straff, som kunde väcka munterhet, var det vanligen de gamla gubbarne och gummorna som pantegarne dömdes att kyssa. Oftare utgjordes dock pantlösningen af hela lekar, som utfördes af en eller ett par personer eller ock af alla.

Stå på hufvudet och plocka persilja. Domen utfördes så, att den dömde stälde sig på ett af golftiljornas spikhufvuden och låtsade plocka persilja på golfvet. Detta, om han förstod eller kände den ordlek, domen innehöll, annars ökade han den allmänna munterheten med att stå på sitt eget hufvud.

Tigga i Pål's Påse. Pantens egare fick en kamrat och en påse och gick omkring i laget, sägande: «Go' kväll!» — «Hvad vill du?» — «Tigga en kyss.» — «Hvad skall du med den?» — «Stopp'an i påsen.» Kyssen gafs, tiggaren gjorde en åtbörd, som förestälde, att han tog kyssen från sin mun och stoppade den i påsen. Kamraten sporde: «Hvad fick du?» — «En kyss.» — «Den vill jag ha hälften af!» Kyssen drogs ur påsen, sattes på munnen og delades med kamraten. Så fortgick det, tills de hade tigt af alla.

Till pantlösen brukades äfven ordlekar:

Säg: «Pytt, pytt, men ingen höna!» (Rätta svaret: «Pytt, pytt»). Stafva: «Rättfälla» med fyra bokstäfver! — «Katt». «Torrt gräs» med två bokstäfver! — «Hö.» «Halfva korn» med fyra bokstäfver! — «Gryn». «Stekt fisk, kokt i smör;» stafva till det med tre bokstäfver! «Det.» «Try ting i bondens gård, så kanske du ej gissar dem i år!» — «Så» (balja) «Kan» (förkortning af kanna) «Ske'» (sked). «Tag bort en bokstaf ur (ordet) konungen, så han (det) blir till calf!» «Ko—ungen». «Tio fingrar på hvar hand, fem och tjugo naglar på händer och fötter. Säg det rätt! (Tonvigten lägges på de rätta orden, så blir meningen riktig).

10. Räkneord till „Leka gömme“ och dylika lekar.

- a. Hviter häst står på stall,
spända sporrar, spjut i hand.
Simmermaka, simmerkaka,
erle, perle, peff, paff, puff,
 - b. Jag gick ut på Långebro,
der hörde jag en klocka slo':
ett, två,
nu skall du stå.
 - c. Enom, benom, bom,
roller eller dom.
Hox, pox, filiox!
Femton skräddare vägde ett pund
med sin nål och med sin trä',
pressejernet ofvanpå,
för du skall stå.
 - d. Dina änder och mina gäss
gå i prestens lada,
göra storan skada,
bita nippen af hvart strå,
derför skall du stå.
-

Barnvisor.

1. Vyssa, lulla litet barn!
 Mor hon sitter och nystar garn;
 far han går på Långebro,
 köper barnet nya sko',
 nya sko' med spänne,
 så sofver barnet länge.
2. Vyssa, vyssa lafring!
 jag vaggar dig för en kafring,
 och kan jag icke kafringen få,
 så skall jag låta vaggan stå
 och låta barnet gråta.
3. Pöttan sitter i päreträ,
 hon sjunger så vacker en visa:
 «Om barnet inte säger äh,
 så får det smaka risa!»
 Kära pötta, sjung ej så,
 barnet säger nog ifrå'.
4. Kisse, kisse Månse,
 hvar var du i jånse?
 Jag var på vedbacken
 och slog min far i nacken.
5. Hej hopp, min far!
 Sicken häst jag har:
 Sicka lår, sicka ben, sicka skridt han tar!

6. Lirum och larum och katten gör ägg,
och gulan sitter i barnets skägg.
7. (När barnet gnäller för en ringa orsak):
Har du ondt i magen,
så gå till Per i hagen,
sätt dig på en sten
och banka dina ben,
det gör så godt i magen.
8. Kråkan sitter på kyrkotak
och talar med sina glöttar (ungar):
«Hva ska vi uti vinter gå,
vi frysa om våra fötter?»
«Jo, vi ska flyga till Dannemark,
köpa skor för en halfver mark.»
Trönta, trönta pepparkorn,
katten blåser i silfverhorn!
9. Gås, gås kringla!
låna mig dina vingar,
mens (medan) jag flyr till Köbenhavn!
«Hvad skall du i Köbenhavn?»
«Köpa mig ett perleband.»
«Hvad skall du med perleband?»
«Gifva åt min fästeman.»
«Hvad skall du med fästeman?»
«Kyssa'n och klappa'n,
rifa'n och nappa'n
och hålla väl me'en om julen.»
10. Bromsen han brumma,
katten slog på trumma,
och fyra rättor gick i dans,
så hela jorden runga' (skälfde).
11. Jag minnes grant min faders örtagård,
der växte rosor och violer,

der galer göken,
 der växer löken,
 och der är mogna krösen (lingon).

12. «Spinn, spinn, dotter min!
 i morgon kommer friarn din
 med tolf guldringar skramlande.»
 Dottern spann, och tåren rann,
 men icke kom den skälmen fram,
 förr'n långt fram på våren
 med guldband kring håren.
13. Snigel, snigel snärta!
 räck ut dina långa horn,
 skall du få en skäppa korn
 och hafre!
 (Också: att gömma till lille julafton.)
14. Flyg, flyg, åkerhöna (jungfru Marias nyckelpiga)!
 i morgon få vi solsken och vackert väder!
15. Fly, fly glenta (glada)!
 I morgon skall du hänga
 i fyratjugo strängar,
 i Magleby ängar,
 med lefver och lunga,
 med alla dina ungar,
 du gäslingatjuf (gåsunsetjuf)!

